

Saue Süda-
mekodu Hüürus
on valmis eakaid
vastu võtma
2023. aastal
lk 3

Nissi kalmistul
leiavad puhkepaiga
need, kellel
omakseid mäletamas
ega matmas ei ole
lk 6

Võimalik, et
kuulsaim Laitse
inimene on
vanahärra
Arvo Kassin
lk 10

Saue Valdus

NR 7 (79) APRILL 2021

KOHALIK
LEHT
KOHALIKUST
ELUST JA
OLUST

Saue Prisma avab oma ukсед 2022. aasta kevadel, Rimi suurema poe juba aprillikuu lõpus

Saue linnas
saab olema ühel
ruutkilomeetril
viis toidupoodi:
Grossi pood,
Maxima, Saue
kaubakeskus,
kohe-kohe uus
suurem Rimi ja
aasta pärast juba
ka Prisma.

Foto: Prisma Peremarketid

ANNE-LY SUMRE
annely.sumre@sauevald.ee

Märtsikuu lõpus tuli Prisma Peremarketid välja uudisega, et lähiaastatel avatakse mitmeid uusi kauplusi, sealhulgas ka Saue linnas. Kauplus saab koha Tule tänava ääres endise politseimaja asukohas Kadaka elurajooni läheduses.

Vallaarhitekt Urmas Elmiku sõnul on Tule põik 3 kinnistule detailplaneering tehtud juba aastate eest, algselt oli plaanis ärihoone suurtehnikamüügiks. „Nüüd on mõte teisenenud, projekterimistingimused oleme väljastanud ja on heameel tõdeda, et ruumiliselt sobib Prisma sinna hästi,“ leiab Elmik.

Kogu kaubanduspind on planeeritud suurusega 2700 m², ankurrentnik on Prisma, aga tõenäoliselt lisanduvad ka veel väiksemad teenusepakkujad. „Hoonesse tuleb kindlasti veel teenuseid, aga praegu on vara kedagi välja hõigata. Läbi sotsiaalmeedia oleme kutsunud Saue elanikke üles oma soove ja arvamust avaldama nii tootevaliku kui ka lisateenuste osas. Üleskutsest on aktiivselt osa võetud ja me kindlasti arvestame kohalike elanike soovidega,“ lubab Prisma turundus- ja kommunikatsioonidirektor Liina Pärilin.

Esialgne eskiispilt Prisma kauplusest

Kuigi tegemist on juba viienda suurema toidupoe Saue linnas, leiab Pärilin, et konkurents on teretunud ja kindlasti paneb rohkem pingutama. „Meie soov on pakuda Saue elanikele igapäevasteks ostudeks mugavust, head kaubavalikut ja soodsaid hindu. Lisaks on Saue Prismasse planeeritud Food Marketi ala, kust on võimalik soetada värsket liha ja kala, samuti hakatakse pakuma värsked valmistooted,“ sõnab Pärilin.

Rimi uus kauplus avab ukсед 29. aprillil

Iga aastal teeb Rimi oma klientide hulgas kliendiuuringu ja Saue kliendid on mitmel aastal toonud välja, et soovivad suuremat kauplust ja kaubavalikut. „On hea meel, et saame seda lõpuks pakuda,“ nendib Katrin Bats Rimi Eesti Food AS-ist.

Uus Saue Rimi avatakse senise ja nüüd juba suletud Rimi asukohast üle tee. Batsi sõnul on uue kaupluse sortiment ligikaudu kahe tuhande toote võrra suurem.

Rimi alustas juba mõeldud aastal uue kontseptsiooniga kaupluste väljaehitamist. Uuenenud poodides on lisaks tavakassadele ka iseteenindamise võimalus. „Oluline on ära märkida, et poodi tulevad keskkonnasäästlikud külmikud

Linlasel on toidupoodide osas valikut

Rimi pisipood suleti märtsi lõpus, üle tee avatakse 29. aprillil suurem kauplus, kus on ligi 2000 erinevat toodet rohkem

ja CO₂-l baseeruv külmasüsteem, mis kasutab ära külmasüsteemist tekkiva soojuse, et soojendada tarbevett ja kütta ruume. Lisaks saab pood ökonoomse LED-valgustuse,“ tutvustab Bats uusi suundi. Selliseid poode on Eestis valminud alla kümne.

Uues kaupluses on ka varasemast suurem Rimi köögi toodete valik. Kohapealt saab osta salatit, sooja toitu, suppi, aga ka hommikuputru. Samuti laieneb pagari- ja pitsade sortiment. Uuest Saue Rimist saab koht,

kust saab värsket saiakest koos kohviga kaasa haarata. Märkimisväärselt suureneb ka kala- ja lihavalik. Viimane saab olema mõistagi kodumaise päritoluga. Lisaks pakutakse kohapeal maitsestatud ja marineeritud lihatooteid.

„Ära pole unustatud ka veganeid. Ka neile on eraldi väljapanek arvestatava sortimendiga,“ kinnitab Bats.

Lisaks Rimile tulevad kauplusehoonesse ka apteek, pitsapakkujad ning Itella.

Alanud on kandideerimine Saue valla noortemalevasse

Malev toimub kolmes vahetuses ja oodatud on noored alates 13. eluaastast. Tehtavad tööd on enamasti heakorra- ja abitööd, mis on lihtsad ja kõigile jõukohased.

Töökohad on valla allasutustes (koolides-lasteaedades) ja ettevõtetes (poodides, ilusalongides, lastehoidudes jm). Malevlase tööpäeva pikkus on 4 tundi ja tunnitasu 3,50 eurot, millele lisandub kasutamata puhkusepäevade hüvitis. Malevat korraldab Saue noortekeskus.

Ajakava

APRILL: registreerumine malevasse (01.04.-30.04.2021 kell 23.59)

MAI: tööseadusandluse teemaline infopäev (kuupäev selgumisel)

JUUNI: töölepingute sõlmimine (07.06.-11.06.2021)

TÄHTIS! 28. juunil korraldatakse kõikidele malevlastele Vanamõisa vabaõhukeskuses ühine avapäev. Toimuvad põnevad etendused ja erinevaid tegevusi, üles astuvad mitmed esinejad ning vahepeal saab süüa ka. Kaugema kandi noored tuuakse bussidega kohale.

I vahetus: 29.06.-09.07.2021 (Saue vallas)

II vahetus: 09.08.-19.08.2021 (Saue vallas)

III vahetus: 21.08.-29.08.2021 (ööbimisega rühm Pivarootsis)

• Enne, kui asud registreeruma, tuleb Sul kokku panna motivatsiooniprojekt, kus kirjeldad oma tugevusi ja varasemat töökogemust. Selleks võib olla lühike video, plakat, luuletus või mõni muu põnev loominguline lahendus. Projekt tuleb laadida kandideerimisanketi juurde.

• Sel aastal eraldi tööintervjuusid läbi ei viida. Ssee tähendab, et kui kandideerijaid on rohkem kui töökohti, siis valiku tegemisel lähtutakse just Sinu motivatsiooniprojektist.

• Registreerumisel saad valida sobiva vahetuse ja ka piirkonna, millises Saue valla osas eelistad töötada.

Saue noortekeskus jätab endale õiguse malevasuve korralduslikeks muudatusteks. Tulenevalt koroonapiirangutest, juhendatakse valitsuse (sh ka Saue valla) korraldustest.

Lisaküsimused: info@sauenoordekeskus.ee.

Kandideerimisanket: www.sauenoordekeskus.ee/uudised/.

Autor: Saue noortekeskuse Facebook

Raamatukogu kolib, koolimajas algab sügisel remont

Saue gümnaasiumi kummitab ruumipuudus. Lahenduseks on raamatukogu väljakolimine ja selle hoonebloki ümberehitus klassiruumideks. Kui 2022. aasta sügisel gümnaasiumiosa uude riigigümnaasiumisse Laagrisse ümber kolib, saab Saue koolimaja tegutseda edasi kõikides vanuseastmetes viie paralleelklassiga põhikoolina.

ANNE-LY SUMRE
annely.sumre@sauevald.ee

Põhjuseid põhjalikeks ümberehitusteks koolimajas on mitmeid, aga peamine neist on ruumipuudus. „Koridoridesse ja rekreatsioonialadele on rajatud väikeklasse, lastel on ebapiisavalt hajumisruumi, piltlikult öeldes on maja lapsi tuubil täis. Lisaks on ka paljud kahe klassiruumi vahel paiknevad abiruumid hõlmatud erivajadustega laste õppeks, eritegevusi vajavate õppurite arv aina kasvab,“ toob näiteid ehitusprotsessi koordineeriv Saue vallavarahalduse juht Virko Kolks.

Teine oluline temaatika on tehnosüsteemide uuendamise, et sisekliima paraneks, energiakulu väheneks jne. Lisaks muidugi ka varasemalt eri aegadel ehitatud koolihoone osadele ühtse välisilme loomine ja majajastisest moodulklassidest vabanemine.

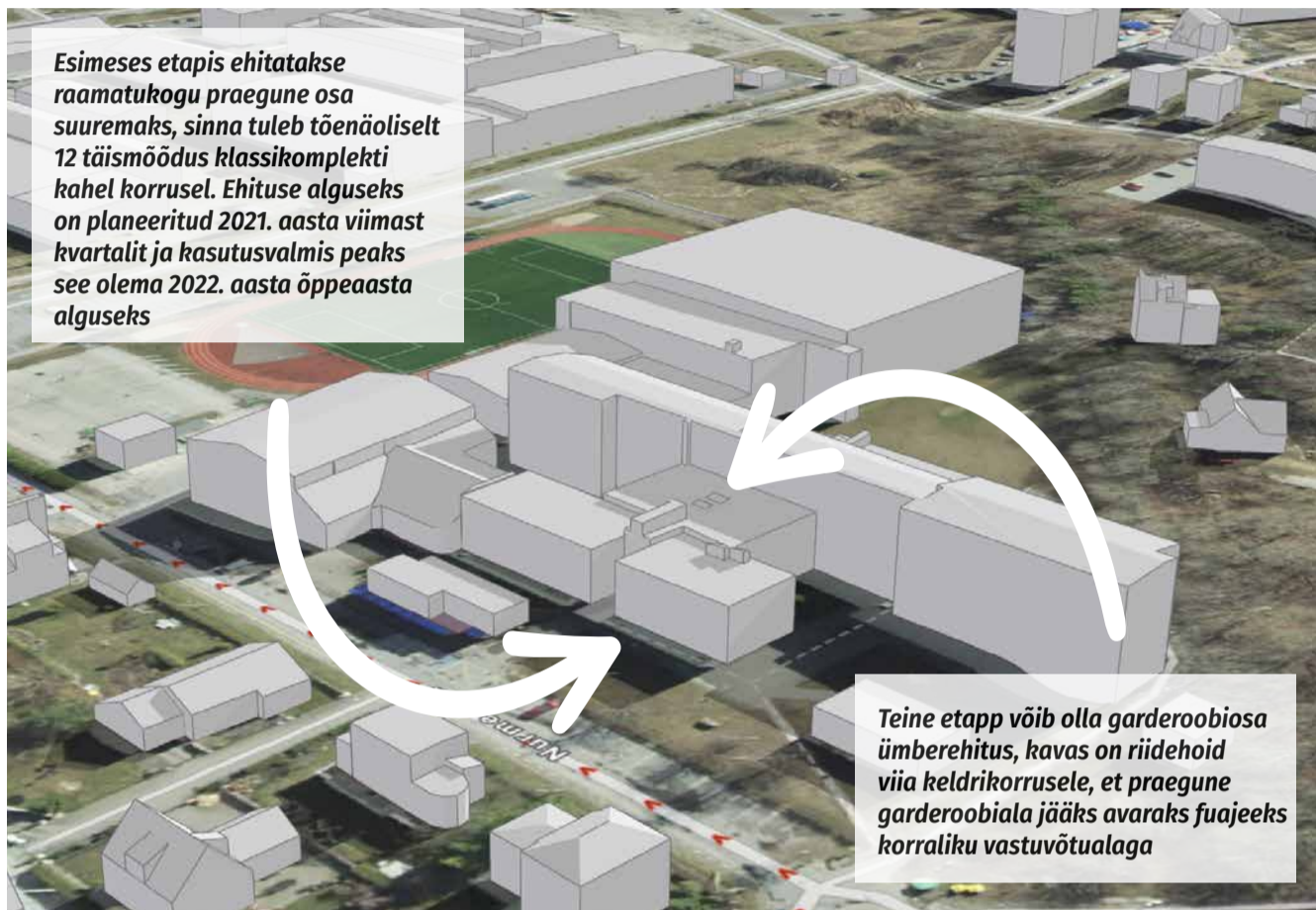
Ehitus etapiti

Praegu on käimas koolimaja projekteerimine. Seda teeb firma Eesti Ehitusprojekt ja lähteülesanne on vähemalt juulikuuks valmis saada just praeguse raamatukogu osa ruumilahendus. Kolksi sõnul on tervikuna tegemist nii suure tööga, et nii projekteerimine kui ka ehitus on planeeritud erinevatasse ajalistesse etappidesse.

„Esimeses etapis valmib projekt raamatukogu tiiva ümberehituseks, sinna tuleb tõenäoliselt 12 täismõõdus klassikomplekti kahel korrusel. Ehituse alguseks planeerime 2021. aasta viimast kvartalit ja kasutusvalmis on see 2022. aasta õppeaasta alguseks,“ toob Kolks lauale ajagraafiku.

Täna on raamatukogu ühel tasandil, aga läbi kahe korruse kõrguva atriumiga, sinna ehitatakse vahele, lisaks kasvab ruumi-maht juurdeehituse käigus vähemalt kahekordseks. Klassiruumide valmimisel raamatukogu alale tekib ka vajalik lõtk, et kui remont õppekorpuseni jõuab, saab sealt kolida õppetöö juba uude ossa.

Teine etapp võib olla garderoobiosa ümberehitus, kavas on riidehoid viia keldrikorrusele, et praegune garderoobiala jääks avaraks fuajeeks korraliku vastuvõtuala. „See on projekterija asi öelda, mis järjekorras oleks mõistlik läheneda, aga võimalikud etapid on

Saue raamatukogu 30 000 raamatut ja muud teavikut leiab uue ajutise kodu aadressil Tule põik 1

esimesena uue õppekorpus rajamine, siis keldrisse garderoobi rajamine, fuaje, söökla ja köögibloki rekonstrueerimine, kolmanda ja neljandana mõlemad õppekorpused tiivad ja lõpuks saali ja võimla pool,“ ütleb Kolks.

Ta mõnab, et remont paralleelselt õpetegevusega võib kooliperale kaasa tuua ebamugavusi, aga tema kogemus ütleb, et kui on koostöötahe olemas, saab asjad korraldatud küll. Koolijuht ja hoolekogu on olnud algusest peale protsessi kaasatud.

Rahastus jaotub mitmele aastale

2021. aasta vallaeelarves on kooli rekonstrueerimisele planeeritud ligi 1,2 miljonit eurot. Kuna kogu juurdeehi-

tuse arvestuslik maksumus on 2 miljonit, siis peab volikogu veel otsustama finantseerimise osa järgmiseks aastaks. „Väga mõistlik oleks siiski esimese etapi valmides kohe ka järgmised ära teha,“ leiab Kolks.

Kuna suur tööde maht läheb ka maja energiatõhusamaks muutmisele, siis loodetakse võimaluste avanedes taotleda ka välisraha-astust.

Raamatukogu kolib kohe kevadel

20 aastat koolimajas töötanud Saue linnaraamatukogu alustatakse raamatute pakkimist aprilli viimasel nädalal. Sel ajal raamatukogust raamatuid laenutada ei ole võimalik. „Ajal, kui raamatukogu on suletud, palume raamatute tagastamiseks

Esimese etapi (raamatukogu osa) rekonstrueerimise ajakava

- 2021 aprill-mai raamatukogu kolib
- 2021 märts-juuli projekteerimine
- 2021 august-september ehitushange
- 2021 oktoober ehituse algus
- 2022 august valmimistähtaeg

kasutada välisukse kõrvale paigaldatud raamatute tagastuskasti. Uuesti loodame ukseid avada peale 10. maid, kui üle 30 000 raamatu ja muu teaviku on leidnud uue ajutise kodu aadressil Tule põik 1,“ ütleb raamatukogu direktor Marika Salu.

Tule põik 1 rendipind asub kohe planeeritava Prisma kaupluse (loe lk 1) vastas. See on rendipind, leping on sõlmitud kolmeks aastaks koos aastase pikendamise võimalusega,

seejärel saab raamatukogu päris uue kodu Kütise tänav 4 planeeritud uude büroo- ja kortermajja.

„Rendileandja annab meile remonditud ruumid, rajab ka kaldtee ja loodetakse saame sinna pilootprojektiina paigaldada ka pakiautomaadi sarnase raamatute tagastus- ja laenu-tuskapi,“ ütleb Kolks. See annaks võimaluse teenust saada ka neil aegadel, kui raamatukogu ukseid on suletud.

Aastate jooksul on õpilaste arv märgatavalt kasvanud

Saue gümnaasiumis õpib praegu 1124 õpilast 60 klassis. 1985. aastal, kui koolimaja avati, oli see planeeritud kuni 550 õpilasele. Aastate jooksul on õpilaste arv märgatavalt kasvanud ning hoonet on laiendatud vajaduspõhiselt. Kolmekorruselisest hoonest on saanud neljakorruselise, üht tiiba on pikemaks venitatud, koridoride arv on lisaklassiruumide tehtud, maja ees on moodulid – need on vaid mõningad leitud lahendused.

Elanikkonna analüüs näitab, et Saue gümnaasiumi teeninduspiirkonnas õpilaste arvu märgatavalt langust niipea ei tule. Sõltuvalt õppeaastast on kooliteed alustamas 4-5 klassi jagu lapsi. Gümnaasiumiosa sulgemine on vajalik, aga mitte piisav, et ruumikitsikust lahendada, kuna gümnaasiumiastmes on 6 klassi, aga maja ees moodulites on hetkel tekitatud 7 klassiruumi ja lisaks logopeedi tööruum. Nii on vald otsustanud, et Saue valla suurim kool vajab terviklikku lahendust.

Probleemipõhine kiirlahenduste otsimine on otsustatud asendada tulevikku vaatava põhjaliku hoone rekonstrueerimise ja laiendusega. Start selleks on antud ning riigihanke võitnud Eesti Ehitusprojekti meeskond on projekteerimistöödega alustanud. Suuremahuliste ja kulukate tööde puhul on mõisteta, et lõpliku tulemuse valmimiseni kulub mitu aastat. Aga esimene muudatus toimub peagi. Nii alustab raamatukogu juba kevadel kolimist ajutisele pinnale, mis on vahepeatusena enne päris oma uute ruumide valmimist. Linnaraamatukogu senised ruumid ehitatakse ümber klassiruumideks, mis täituvad õpilastega 2022. aasta sügisel.

Riiklik haridusvaldkonna arengukava aastateks 2021-2035 on seadnud eesmärgiks, et õpikeskonnad on mitmekesised ja õpe lähtub õppijast. Ootan põnevusega projekteerijate nägemust Saue gümnaasiumi hoone kaasajastamiseks, mis toetaks õpilaste erinevate õpiteede rajamist.

TRIINU LUIGA, DIREKTOR

Hüürusse tuleb moodne hooldekodu

Saue Südamekodu on eeldatavasti valmis esimesi elanikke vastu võtma 2023. aastal.

ANNE-LY SUMRE
annely.sumre@sauevald.ee

Triibu & Liine lastehoiu kõrval Harku tee ja Paldiski maantee nurgal asuva vallale kuuluva kinnistu osas korraldas vald hoonestusõiguse konkursi hooldekodu rajamiseks juba 2019. aastal. Kuigi viimastel aastatel on avatud Tallinnas ja selle lähipiirkonnas mitmeid hooldekodusid, on seoses elanikkonna vananemisega endiselt suur nõudlus hooldekodu kohtade järele. „Saue vald loodab, et uue hooldekodu rajamine vähendab hooldekodukohade pöuda ning suurendab konkurentsi, mis tagab pikemas perspektiivis mõistlikumad hinnad,“ selgitab arendusosakonna juht Indrek Ensaar.

25-aastase tähtjaja konkursi võitis Südamekodud OÜ, millel on sarnaseid asutusi üle Eesti veel kuus.

2021. aasta aprilli al-

guse seisuga on algatatud detailplaneeringu koostamine. Südamekodud OÜ planeerib sellele krundile eelkõige üldhooldekodu rajamist ja selle nimeks saab suure tõenäosusega Saue Südamekodu. „Planeeringu käigus selgub, kas sellele krundile saab rajada lisaks hooldekodule ka toetatud elamiseks sobivaid maju. Selline mõte vähemalt on ja sellele võiks olla ka nõudlust,“ ütleb firma juhatuse liige Meelis Mälberg.

Ta loodab, et veel sel aastal jõutakse planeeringu kehtestamiseni ja järgmisel aastal saab hakata projekteerima ja ehitama. Saue Südamekodu on eeldatavasti valmis esimesi elanikke vastu võtma 2023. aastal. Kohti broneerida on seega veel varavõitu.

Krundile on lubatud ehitada kuni 200 kohaga üldhooldekodu. Hoones saavad olema ühe- ja kaheinimese toad ja kõik igapäevaseks eluks va-

Planeeringu käigus selgub, kas krundile saab rajada lisaks hooldekodule ja päevahoju teenusele ka toetatud elamiseks sobivaid maju

jalik. „Täpsem kohtade arv selgub planeeringu ja projekteerimise käigus. Kindlasti projekteeritakse kogu krunt selliselt, et eakatel on nii hoones kui ka õuealal mugav ja turvaline liikuda. See on ju eakate inimeste kodu,“ toonitab

Mälberg.

Hooldekodukoha hinnakujundusest rääkides nendib mees, et teadvustatakse, et teenuse hind peab olema kättesaadav suurele osale eakatest, muidu ei jätkuks elanikke. Samas on soov pakkuda väga heal

tasemel teenust ja hoolduse kvaliteedis hinnaalandust ei tehta. „Eks see esmapilgul vastuoluline ülesanne tulebki lahendada hea planeerimise ja säästliku majandamisega,“ ei avalda Mälberg siiski veel planeeritavat hinnakirja.

Laagrisse Pärnu maantee äärde kavandatakse Vianori autoteeninduskeskuse uut ärihoonet

Hortese naaberkrundile, Pärnu maantee 495 kinnistule, on kehtestatud detailplaneering, millega on määratud ehitusõigus kahekorruselise ärihoone püstitamiseks. Detailplaneeringu on esitanud OÜ Tireman, kes esindab Eestis kaubamärki Vianor.

ANNE-LY SUMRE
annely.sumre@sauevald.ee

Varem oli tegemist elamumaaga, mis detailplaneeringu käigus muudeti äri- maaks. Abivallavanem Kalle Pungase kinnitusel on kaasageses planeerimispraktikas tavapärase, et elurajoonide keskele ja kõrvale planeeritakse ka erinevaid teenuseid pakkuvaid ärisid.

Kinnistul olev ehitus koos kõrvalhoonetega lammutatakse. Detailplaneering annab õigust ka-

vandada kinnistule kahekorruselise rehvivahetuse teeninduskeskus koos bürooga. Veebruaris laekus aga vallamajja signaal, et kinnisvaramüügi portaalis pakutakse samal kinnistul rendiks n-õ stockoffice'i või logistikakeskuse tüüpi pindasid. Maa- ja planeeringute komisjon on andnud oma heakskiidu ärihoonele, maaomanikel pole õigust muu kasutusotstarbega ärihoone rajamiseks. „Laomajandus liigitub tootmise alla, aga tootmishoone püstitamise õigust maaomanikul ei

ole,“ kinnitab Pungas.

Raivo Mererand Vianori selgitab, et rendikuulutuse näol oli tegemist kahetsusväärse eksitusega. „Kinnitan, et endiselt on kavas vastavalt detailplaneeringule ehitada kinnistule Vianori autoteeninduskeskus,“ ütleb Mererand. Tema sõnul planeeritakse keskusse autode hooldus- ja remon-diteenused, rehvimüük ja -vahetus, tehnöölevaatus, pesula ja varuosade kaup-

Vianori keskus Jõhvis

Lasteaia-kohtade pakkumine 2021/2022. õppeaastaks

3

Nr 7 / aprill / 2021

Saue Vald

Järgmiseks õppeaastaks hakati lasteaiakohti pakkuma 7. aprillil. Pakkumine saadetakse taotleja e-posti aadressile haridusteenuste haldamise infosüsteemi ARNO kaudu.

Otsus pakkumine vastu võtta või tagasi lükata tuleb lapsevanemal teha 14 päeva jooksul ARNO e-keskkonnas. Kui lapsevanem soovib lapse lasteaeda tulekut aasta võrra edasi lükata või ei soovigi lapsele kohta valla munitsipaallasteaias, tuleb ka otsus kohast loobumiseks teha ARNO kaudu.

Lasteaiakohtade jagamise aluseks on teeninduspiirkonna kohataotlusjärjekord ja vaba koht lasteaia vastava vanuse rühmas. Kui kohta taotletakse lapse teeninduspiirkonna lasteaeda, pakutakse võimalusel koht õe või vennaga samasse lasteaeda.

Koha pakkumise teeninduspiirkonna lasteaeda saavad esimeses jaos need lapsed, kes on 1. aprilli seisuga Saue valda sisse kirjutatud ja on 30. septembri 2021. a seisuga vähemalt 3-aastased.

Lisainfot saab pakkumise saatnud lasteaia või haridusspetsialist Lily Roobilt telefonil 5302 1854, e-post: lily.roop@sauevald.ee.

LILY ROOP
haridusspetsialist

Kui oled jäänud üksi, siis saad tuge

24/7 HINGEHOIUTELEFON
116 123

hingehoid.ee/
hingehoiutelefon

Eluini emotsionaalse toe telefon

• eesti keeles 655 8088
• vene keeles 655 5688

eluliin.ee/
emotsionaalse-toe-telefon

Abitaja nõustajad 6500 650

– esmaspäevast reedeni nii eesti kui vene keeles
www.abitaja.ee sh
abistajatega kokkuviiimine (telefonisõber).

Videosilla kaudu nõustamine. Tasuta on 5 korda a 60 minutit

registratuur.peaasi.ee/kriisi
Samas võimalus noortele registratuur.peaasi.ee/noored

Suhtlusvõimalus noortega. Tasuline. 12 korda 120 eurot.
www.jututaja.ee/kodud

Foto: Vianor Facebook

Saue valla ametlikud teated

DETAILPLANEERINGU OSALINE KEHTETUKS TUNNISTAMINE

Saue Vallavalitsus annab teada, et Saue Vallavolikogu tunnistas 25.03.2021. aasta otsusega nr 19 osaliselt kehtetuks Saue linna Kadaka piirkonna Vana-Keila mnt 2 ja 2A detailplaneeringu Viigimarja tn 8 krundi osas ja määras projekteerimistingimused Saue linnas Viigimarja tn 8 (katastritunnus: 72801:003:0116; 1514m² elamumaa 100%) kinnistul. Taotleja (krundi omanik) soovis planeeringu elluviimisest loobuda detailplaneeringus toodud kujul. Otsusega on võimalik tutvuda Saue valla veebilehel: <https://sauevald.ee/planeeringute-kehtetuks-tunnistamine>

Lähemat informatsiooni saab planeeringute koordinaatorilt Kaili Tuulikult, telefon 5453 6167, e-post kaili.tuulik@sauevald.ee.

Saue Vallavalitsus annab teada, et Saue Vallavolikogu tunnistas 25.03.2021. aasta otsusega nr 20 osaliselt kehtetuks Alliku küla Tiiri 1 kinnistu ja lähiala detailplaneeringu ühiskondlike hoonete krundi osas ning määras projekteerimistingimused Alliku külas Kraavi tee 2 (katastritunnus: 72701:002:1997; 5003m² ühiskondlike ehitiste maa 100%) kinnistul. Detailplaneering oli ühiskondlike hoonete krundi osas realiseerimata, ajas vananenud ja ei võimaldanud rajada kaasaja nõuetele vastavat lasteada. Sellest tulenevalt ühiskondlike hoonete krundi omanik (Saue vald) soovis planeeringu elluviimisest loobuda detailplaneeringus toodud kujul ning algatas avatud menetluse eesmärgiga määrata kinnistule kaasaja nõuetele vastava lasteaiahoone ehitusõiguse projekteerimistingimuste alusel.

Otsusega on võimalik tutvuda Saue valla veebilehel: <https://sauevald.ee/planeeringute-kehtetuks-tunnistamine>. Lähemat informatsiooni saab planeeringute koordinaatorilt Kaili Tuulikult, telefon 5453 6167, e-post kaili.tuulik@sauevald.ee.

PROJEKTEERIMISTINGIMUSTE AVALIK MENETLUS

Saue Vallavalitsus on koostanud eelnõu projekteerimistingimuste määramiseks Saue linnas Pärnasalu tn 38 (katastritunnus: 72801:002:0010; 174590m² kaitsealune maa 95%, ärimaa 5%) kinnistul Sauepargi tänava äärde jääva olemasoleva vana kuuri lammutamiseks ja samasse asukohta uue kuuri ehitamiseks ning uue kuur-varjualuse ehitamiseks mõisapargi kagupiiri äärde endise kuur-varjualuse asukohale mõisapargi hooldustehnika hoiustamiseks. Mõlemad objektid paiknevad muinsuskaitsealuses Saue mõisapargis ning on ette nähtud mõisakompleksi ja mõisapargi teenindamiseks. Arvamused esitada hiljemalt **24.04.2021** Saue Vallavalitsusse (Kütise tn 8, 76505 Saue linn; info@sauevald.ee).

Eelnõud puudutavate küsimuste korral palun ühendust võtta vallaarhitekt Urmas Elmikuga telefonil 516 6441 ja e-posti aadressil urmas.elmik@sauevald.ee

Maksimarketit kõrvale parklaalale planeeritakse kiirtoidukohta

Vallamajja on jõudnud projekteerimistingimuste taotlus, millega soovitakse rajada Laagrisse Maksimarketit kõrvale kiirtoidukoht, millega seoses muutub ka autopesula asukoht.

ANNE-LY SUMRE
annely.sumre@sauevald.ee

Täpsemalt on tegemist Laagri Maksimarketit Saue poole jääva parkimisalaga, kus praegu liiklevad üheaegselt nii kaubaautod kui ka Coop Maksimarketit ja autopesula kliendid oma sõidukitega. „Meie soov on seda ala korrastada, muuta sealne liikluskorraldus kõigi jaoks selgemaks, turvalisemaks ning pakkuda võimaliku tootlustuskohaga lisandväärtust,“ selgitab Coop kommunikatsioonijuht Martin Miido.

Milline kiirtoidufirma konkreetselt sinna tuleb, ei ole praegu veel selge. „Siamaani oleme rääkinud kiirtoidurestoranist üldisemalt

ning läbirääkimised võimalike huvilistega on alles algusjärgus,“ nendib Miido.

Eelmises vallalehes ilmunud projekteerimistingimuste avalikustamise teate peale laekus vallamajja mitmeid arvamused, milles väljendati pahameelt selle üle, et autopesula on kavas ära kaotada. Vallaarhitekt Urmas Elmik kinnitab, et kirjad on emotsionaalsed ja inimesed on väga mures, kuna tegemist olla hea hinna ja kvaliteedi suhtega autopesulaga, mis peaks kindlasti alles jääma. „Üks inimene ka rõõmustas kiirtoidukohta üle ja üks arvas, et kiirtoitu pole siia kanti kohe kindlasti vaja,“ lisab Elmik.

Miido kinnitusele jääb autopesula siiski alles, liht-

Foto: Erik Riikola

salt asukoht muutub umbes 100 meetri võrra. Kuna teenus on olnud populaarne,

siis on Miido sõnul maaomanikul ootus, et tulevikus saab seal kahe auto

asemel pesta nelja või kuute autot korraga.

Lisaks saab paremini organiseeritud ligipääsu parkimisalal paiknev täisautomaatne taaraautomaat, mis võimaldab kogu taara ühekorraga automaati valada, ning Saue valla elanikke jääb endiselt teenindama Maksimarketit all asuv „Pargi ja sõida“ tasuta parkla.

Kuna hetkel kaardistab Coop alles esialgseid võimalusi, siis on tähtaegadest veel vara rääkida.

Turba kettagolfi rajad valmimas

Kohaliku kogukonna initsiatiivil ja valla rahastusel on valminud Turba kanti uued kettagolfi rajad.

ANNE-LY SUMRE
annely.sumre@sauevald.ee

Kümme rada on viiel hektaril valmis ja mängitavad, kaks on veel rajamisel. Parkida saab Turba kooli juures. Investeering vaba aja võimaluste veetmiseks oli suts üle

5000 euro.

Saue vallas on nüüd kokku neli kettagolfi rada - lisaks Turbale Saue linnas jaanitule platsi juures, Tuulamõisa bussiplats ja Ääsmäel külaplatsi servas. Kõik vabalt huvilistele kasutatavad, mängida saab aastaringi.

Kevadine teedehituse ja -hoolduse raport

Ühes kevadega algab ka remondi- ja ehitushooaeg kõikjal Saue vallas.

INDREK PIKK
teedespetsialist
INDREK BRANDMEISTER
teedespetsialist

Vald korraldas uueks perioodiks 2021-2023 teehooldus- ja teedehituse teedespetsialistide koostöös kevade alguses mahukad hooldustellimused valla kruus- ja mustkattega teede remondiks. Plaanis on teeservade planeerimistööd, uue kruusa pealevedu (aastas kokku u 4700 tonni), aukude lappimistööd jms. Eesmärk on mõnused teed nagu Mõnustes.

Ehitatakse kuumpinatud kergkatteid, millest suuremad on Vatsla tee,

Hindreku tee, Pundi-Jaanika tee, Muusika küla tee, Tuulamõisa bussiplats ja tehakse teedele kaitsvaid pindamistöid.

Laitse jaama juurde Räägunurga kinnistule ehitatakse jäätmeplats.

Laitse keskusesse rajatakse uus jalg- ja jalgrattateede Laitse lossist Rutila-Laitse teeni.

Riisiperre Veetorni tänavale rajatakse uus „Pargi ja sõida“ parkla ja valgustatud jalgtee perroonile.

Turbasse ehitatakse uus jalgtee Turba kooli juurest jaamani ja Turba jaamast edasi Lehetu poole jalg- ja jalgrattateede ning Lehetus Kuivati teest tiigini jalg- ja

jalgrattateede.

Vanamõisas rajatakse uus jalg- ja jalgrattateede vabaõhukeskuse lauluklavast Ojakalda teeni.

Laagris rajatakse Pilliroo tänava jalg- ja jalgrattateede ja ühendatakse arendaja poolt rajatava Harku terviseradadega ühenduv uus valgustatud lõik.

Ehitatakse ringi Sae ja Männimetsa tee ristmik, et parendada Laagri lasteaia läheduses ristmikuga seonduvat liiklusohutust.

Rajatakse Tuulemurru tänava äärde vanalt Veskimõldre arendusalalt seni puudunud jalg- ja jalgrattateede.

Koostöös Harku vallaga uuendatakse transiitmeetme raames Hüürus ja Harkus Uus tänav.

Euroopa Regionaalarengufondi toel ehitatakse

uuel Saue teel kuni Paju tänavani uus jalg- ja jalgrattateede ja Vana-Keila maantee fooriristmikust alates uue rekonstrueeritava maantee tunnelini koostöös transpordiametiga.

Riigi ettevõtlusmeetme raames uuendatakse Saue linnas Kungla, Segu ja Paju tn teekatteid.

Saue linnas rekonstrueeritakse Kütise tänav ja Koondise tänav (lõigus Tule tn kuni Pärnasalu põik).

Uuendatakse Saue linna Keskuse parki ja Koonidise tänava kõrval olevat avalikku ruumi, nn Päikese puisteed, kuhu rajatakse puhkealad.

Saue linnas lähivad rekonstrueerimisele Kesa, Kauguse ja Nurmesalu tänavad (Nurmesalu tänava kooli esine lõik).

Laiendatakse Saue gümnaasiumi staadioni parklat, et kogu kooliesine parkimine sinna üle viia. Eesmärk on anda Kesa, Kauguse ja Nurmesalu tänavatel jala ja jalgrattaga liiklejatele rohkem ruumi ja soodustada autovaba kooliteed. Kooli ette jäävad ainult peatumistaskud ning rattaparkla.

Ehitatakse Saue linna Vana-Keila mnt äärde ja Tule põigu tänavale peatumistaskud, et ei peaks lapsega kooli ette sõitma ja ummikus istuma, vaid laps saab mõnedsajad meetrid kooli jalutada.

On plaanis laiendada Saue linna Midrimaa lasteaia esist parklat ja värskendada kogu lasteaia õueala, et tagada lastele kaasaegsed mängimis- ja liikumisvõimalused.

Ohtlike ja elektroonikajätmete ning vanarehvide kogumisring 24. aprillil 2021

Saue Vallavalitsus korraldab laupäeval, 24. aprillil, elanikelt ohtlike ja elektroonikajätmete ning vanarehvide kogumisringi. NB! Palun olge täpsed: vald on suur, sõidugraafik tihe ja jäätmemasinad ei saa ettenähtud ajast pikemalt peatuspunktides seista!

VEORING I	VEORING II	VEORING III			
09:00- 09:15	Vatsla küla, Vatsla tee / Paesoo tee rist (autolammutustöökoja juures)	09:00- 09:15	Maidla küla, Maidla aiandusühistud (Jõe AÜ ja Trelli tee ristis)	09:00-09:15	Ellamaa küla, Ellamaa-Koluvere tee / maantee rist
09:20-09:45	Vatsla küla, Vatsla tee / Kodasema tee rist	09:30-09:50	Maidla küla, Maidla külaseltsi hoonete juures	09:25-09:45	Ellamaa küla, Antsuküla tee ääres garaažide juures
09:55- 10:20	Hüüru küla, Hüüru Mõisa parkla (Jõe tee 2)	10:00- 10:25	Maidla küla, keskuse autobussipeatus (Haraka tee ristis)	09:55-10:20	Turba alevik, Turba kaupluse parkla (Jaama tee 8)
10:30- 10:45	Kiia küla, Kiia küla mänguväljak	10:40-10:55	Ääsmäe küla, Kuuskmetša elurajoon (Kasemäe / Kaseurva tee jäätmeplats)	10:35-10:50	Lehetu küla, Saida farmi kontori ees (Turba-Lehetu tee)
10:55- 11:20	Alliku küla, Vanamõisa seltsimaja parkla	11:05-11:25	Ääsmäe küla, Meie poe parkla	11:05-11:20	Nurme küla, Nurmemõisa farmi juures
11:30- 11:55	Alliku küla, Klaokse elurajoon (Uus-Klaokse / Veski tee rist)	11:40-12:00	Haiba küla, Kuuse tee 7	11:35-12:10	Riisipere alevik, Kadaka tee L1 (lõunapoolses otsas tootmishoone ees)
12:05- 12:25	Alliku küla, Karutiigi elurajoon (maantee / Karutiigi tn rist)	12:15-12:40	Kohatu küla, Kroonings tankla	12:25-12:45	Munalaskme küla, Pärnapuu (hooldekodu juures)
12:35-13:00	Alliku küla, Kotka tee ja Kauri tee ristmik	12:55-13:15	Alliku küla, Häragesoo tiik	Lõuna	
Lõuna			Lõuna		
14:00-14:30	Alliku küla, Pääsukese ja Tammetalu tee parkla	14:15-14:30	Ruila küla, Ruila kauplus	14:00-14:25	Kibuna küla, Kibuna AÜ bussipeatuse juures (Laitse-Kibuna tee)
14:40- 15:05	Laagri alevik, Kuuse põik jäätmeplats (Adveni uus katlamaja Vae / Kuuse põik)	14:40-15:00	Muusika küla, Vanakupja talu / Muusika farm	14:40-15:10	Vansi küla, Laitse tee bussipeatuse juures (AÜ Vikerkaar juures)
15:15- 15:45	Koidu küla, Koidu põik ja Koidu tee ristmik	15:15-15:40	Koppelmaa küla, Koppelmaa AÜ-de plats	15:25-15:55	Kaasiku küla, seltsimaja, jäätmeplats enne aiandusühistute sissesõitu
15:55-16:25	Vanamõisa küla, Vabaõhukesuse tee / Viirpuu tee parkla	15:55-16:20	Jõgisoo küla, Tedremaa tee / Lõokese tn rist	16:10-16:35	Kaasiku küla, Maasika / Ladaaia / Indaste AÜ-d bussipeatus
16:35-17:00	Vanamõisa küla, Välja tee „ringristmik“	16:35-16:55	Aila küla, Valingu-Jõgisoo tee jäätmemaja ees	16:50-17:20	Laitse küla, Lossi tee 6
17:10-17:30	Aila küla, Pikamäe tee sissesõit (vahetult enne Saue linna sissesõitu)	17:10-17:30	Valingu küla, Puiestee tee / Ööbiku tee rist	17:35-18:00	Tuula küla, Tuula seltsimaja juures (Vana-Tuula tee)
17:40- 18:00	Laagri alevik, Nõlvaku lasteaed / Kaselaane tn rist	17:45-18:00	Jõgisoo küla, Kanama-Jõgisoo tee kurv (enne Saue linna)		

LISAINFO. Kogumisringi ajal kogutakse Saue valla elanikelt kokku kodumajapidamises tekkivaid ohtlike jäätmeid, velgedeta vanarehve ja elektroonikajätmeid.

Asutused ja ettevõtted peavad jäätmed (sh vanarehvid) ise üle andma otsepepingutega vastavatele jäätmekäitlustevõtetele. Vanarehvid peavad olema velgedeta ja suurema mustuseta (st rehvi sisemuses ei tohi olla mulda, lehti vms). Mulla alt välja kaevatud või näiteks põllumajanduses muuks otstarbeks kasutatud määratud rehve tuleb enne üleandmist puhastada.

OHTLIKUD JÄÄTMEID.

- patareid ja akud
- vanad värvid, lahustid, lakid, liimid ja nende jäägid
- trükivärvid
- vanaõlid, õlised kaltsud, õlifiltrid
- ravimid
- päevalgus- ja säästulambid, elavhõbedaga kraadiklaasid
- tundmatud või mittevajalikud kemikaalid

- ohtlike aineid sisaldavad pakendid
- väetised ja pestitsiidid
- rotimürk ja teised biotsiidid jms

VANAREHVID - Velgedeta ja puhtad vanarehvid.

ELEKTROONIKAJÄÄTMEID

- suured kodumasinad (külmikud, pesumasinad, elektripliidid, mikrolaineahjud, elektriradiaatorid, kliimaseadmed, ventilaatorid jms) ja väikesed kodumasinad (tolmuimejad, õmblusmasinad, röstid, kellad, kaalud, kohvimasinad jms)
- kodused IT- ja telekommunikatsiooniseadmed (personaalarvutid, sülearvutid, telefonid, mobiiltelefonid, automaatvastajad, printerid jms)
- tarbeelektronikaseadmed (raadiod, televiisorid, videokaamerad, magnetofonid, muusikariistad jms)
- luminofoorlampide valgustid ja sirged luminofoorlambid, kompaktlambid
- elektritööriistad (v.a tööstuslikud), elektrilised mänguasjad
- seire- ja valveseadmed (suutsuandurid, kütteregulaatorid, termostaadid jms)

KUI TEKKIB KÜSIMUSI

sauevald.ee/jaatmeringid

Keskonnaspetsialist Birgit Panksepp

- telefon: 5344 6686,
- e-post: birgit.panksepp@sauevald.ee

Keskonnaspetsialist Marika Ilves

- telefon: 5357 3361,
- e-post: marika.ilves@sauevald.ee

HEAD SAUE VALLA ELANIKUD!

Kogumisringil võtab vallavalitsuse tellitud masin ohtlike jäätmeid, elektroonikaromusid ja vanarehve vastu ainult 24. aprillil graafikus märgitud kellaajal ja kohas. Palun ärge reostage neid paiku muul ajal oma jäätmete, elektroonikaromude ja vanarehvidega. Kogumisringide vahepealsel ajal saavad Saue valla elanikud jäätmeid ära anda Pääsküla jäätmejaamas ning jäätmepepunktides Saue linnas, Riisipere alevikus ja Ääsmäel.

Jäätmete ladustamine selleks mitte ettenähtud kohta on keelatud ja jäätmeseaduse alusel karistatav rahatrahviga kuni 3200 eurot.

Eterniidi kogumisring 25. aprillil 2021

Eterniidi kogumisring on mõeldud ainult eraisikutele ja käib ainult etteregistreerimise teel. Eterniiti võetakse vastu igalt kinnistult kuni 2m³.

Eterniidi äratoomise soovist tuleb teada anda Saue Vallavalitsusele telefonidel

- 679 0180 (Saue linn)
- 654 1130 (Laagri halduskeskus)
- 679 3014 (Haiba halduskeskus)
- 608 7231 (Riisipere halduskeskus)

Teates tuleb märkida eterniidi tooja nimi, millises peatuspunktis eterniiti kavatakse ära anda, asukoht, kust eterniit pärineb, ja eterniidi kogus. Kogus tuleb esitada kuupmeetrites.

Telefoni teel saab ette registreerida vaid tööpäeviti ajavahemikul 9.00-16.00.

Etteregistreerimine lõpeb 21. aprillil 2021 kell 16.00.

KOGUMISRING I	KOGUMISRING II		
9.00-11.00	Vatsla küla, Vatsla tee / Kodasema tee rist	09.00-11.00	Riisipere alevik, Kadaka tee L1 (lõunapoolses otsas tootmishoone ees)
11.00-12.00	Auto tühjendus	11.00-12.00	Auto tühjendus
12.00-13.30	Hüüru, Veski tee L1, Hüüru Veski parkla	12.00-13.30	Kaasiku küla, seltsimaja, jäätmeplats enne aiandusühistute sissesõitu
13.30-15.00	Auto tühjendus ja LÕUNA	13.30-15.00	Auto tühjendus ja LÕUNA
15.00-17.00	Laagri alevik, Kuuse põik jäätmeplats (uus Adveni katlamaja Vae / Kuuse põik)	15.00-17.00	Ääsmäe küla, Meie poe parkla
Saue linna jäätmeplatsil Kasesalu tn 5 kell 12.00-16.00			

KUI TEKKIB KÜSIMUSI

sauevald.ee/jaatmeringid

Keskonnaspetsialist Birgit Panksepp

- telefon: 5344 6686,
- e-post: birgit.panksepp@sauevald.ee

Keskonnaspetsialist Marika Ilves

- telefon: 5357 3361,
- e-post: marika.ilves@sauevald.ee

TUULEMURRU TÄNAVA JALG- JA JALGRATTATEE PROJEKTEERIMIS-TINGIMUSTE AVALIK MENETLUS

Saue vallavalitsus alustas 2020. aastal Tuulemurru tänava jalg- ja jalgrattatee eksiisi projekteerimist. Nüüd soovib vallavalitsus esitada projekteerimistingimuste eelnõu avalikuks arutamiseks.

Jalg- ja jalgrattatee lahenduse tutvustus.

1. Tuulemurru tänavale on lisatud liiklust rahustava meetmena kaks äärekividega kurvi ehk šikaani, mille eesmärk on ohjeldada kihutamist, vähendada läbivat liikluskoormust ja viia tänavalt ära raskeveokid.

2. Jalg- ja jalgrattateel on alates Pilliroo tänava ristest kuni Tuulemurru 8-ni 2,5 meetri laiune ja kompromissina Tuulemurru majade 2-6 esisel alal 2 meetri laiune. Tee telge on nihutatud ja sõiduteed kitsendatud 5,5 meetri laiuseks, et seoses jalgte rajamisega ridaelamubokside ees ehitada 0,8 meetrit kivisillutist, mõõdetuna olemasoleva tee servast. Seoses telje muudatusega nihkub sõidutee 0,6 meetrit tee lõunapoolsele küljele.

Projekteerimistingimuste eelnõu edastatakse Tuulemurru tänava elanikele tutvumiseks ja tähtjaks 18.04.2021 arvamuse avaldamiseks.

Avalik arutelu veebis (Teamsis) kolmapäeval, 14. aprillil 2021 kell 18.

Koosoleku link avaldatakse valla veebilehel.

Jagati välja kevadvooru andeka sportase toetused

Andeka sportlase toetuse 2021. aasta esimeses jaotusvoorus vaatas vallavalitsus läbi 17 määrustekohaselt täidetud taotlust, millega sooviti saada toetusi kokku 24 743 eurot.

Esindatud olid talisurf, taekwondo, golf, kergejõustik, ratsutamine, sportakroaatika, sõudmine, rattasport, iluvõimlemine, motosport jne.

2021. aasta vallaelarves on sporditegevuse real ette nähtud 30 000 eurot, mida jagatakse eelarveliste vahendite olemasolul neljal korral aastas – iga kvartali viimasel vallavalitsuse istungil. Seega peab vallavalitsus toetuste jagamisel arvestama eelarve jaotamisega neljale kvartalile.

Arvestades kõiki laekunud taotlusi, saavutatud kohti meistrivõistlustel, eelarveliste vahendite ja et ees on sellel aastal veel kolm taotlusvooru, otsustas vallavalitsus esimeses voorus toetustena jagada 12 372 eurot.

Järgmise jaotusvooru taotluste esitamise tähtaeg on 16. juuni. Taotlused tuleb esitada Saue valla taotluste esitamise ja menetlemise infosüsteemis SPOKU.

Andeka sportlase toetus

- 10-22-aastasele sportlasele, kes kuulub oma ala esinduskoon- disse või
- on spordiseaduse mõistes (§ 4 punkt 3) spordialaliidu liige, mille koosseisu kuulub vähemalt sada sportlast ja on saavutanud juunioride või põhiklassi Eesti, Euroopa või maailma meistri- võistlustel, kus on osalejaid vähemalt viis, kahe viimase aasta jooksul 1.-3. koha. Täidetud peavad olema mõlemad tingimused.

KRISTIINA HUNT
kultuurispetsialist

Riisiperes on raamatukoguteenus taas saadaval

Aasta algus on läinud Riisipere raamatukogul kolimise tähe all. Uues keskusmajas tuli raamatud uuesti süsteemselt riulitesse saada ja veel napilt värvilõhnalised ruumid kodusemaks seada.

12. aprillist saab Riisipere rahvas taas kirjasõna nõutama minna. Tõsi, ikka veel peab seda tegema kontaktivabalt, uute ruumid ülekaamine peab tulevikku jääma. Aga telefonitsi või e-postiga saab ette tellida ja siis järele minna. Raamatuid saab valida ja tellida ka raamatukogude infosüsteemist lugeja.ee.

Telefon 608 7195, riisipere@saueraamatukogud.ee

Igakevadine mantra – korja oma lemmiku järelt julgad üles

Mingid teemad korduvad. Tuima järjekindlusega ilmub igal kevadel, lumesulamise aegu, välja tänavatel laiutava koerakaka probleemistik.

Et miks see sinna ikkagi tekib ja kes peaks vastutama ja mis inimesed need ikkagi sellised on, kes oma lemmiku järel ei korista. Palju filosoofilisi küsimusi, vähe vastuseid, kümneid arvamusi.

Tegelikult ei ole see ju mingi Da Vinci kood, mida lahti murda.

On loom, on tema omanik, on loomulikud seadeprotsessid. Rollid jaotuvad nii, et koer kergendab, omanik koristab. Poetab kokkukorjatu kas spetsiaalsesse prügikasti või ka tavalisse olmejäätmete konteinerisse. Korras. Kõrgharidust ega eriväljaõpet vaja ei ole.

Koeraomanik, ole kena ja korja oma looma julgad üles!

Ka omasteta surnud inimeste elulugudele on tagatud väärrikas lõpp

Praeguse koroonakriisi sees on palju väiksemaid ja suuremaid inimlikke tragöödiad. Näiteks ei lubata omakseid haiglatesse oma lähedasi vaatama. Kõige kurvematel juhtudel inimene surebki seal üksi. Aga üksi surrakse mõnikord ka ilma koroonata.

ANNE-LY SUMRE
annely.sumre@sauevald.ee

On inimesi, kelle elud on läinud nii, et lahkedes ei ole kedagi, kes mäletama jääks või matused korraldaks. Seaduse järgi on kadunukese kohustatud matma ülalpidamiskohustustega inimesed (emaisa, lapsed, abikaasa) või pärijad. Kui neid ei leidu, tegeleb inimese viimase teekonnaga omavalitsus. Saue valla praktika näitab, et õnneks ei ole neid inimesi liiga palju.

Sotsiaallosakonna juhataja Marelle Erlenheimi sõnul oli 2020. aastal Saue vallas viis sellist inimest. Suures pildis saab öelda, et enamasti on tegemist juba vanemate inimestega, kes on oma elu lõpupäevad veetnud mõnes hooldekodus, või noorematega, kelle minevikus on suhted pere ja lähedastega sassi pööranud.

Mõneti kummuline - nemandki on ju elanud ja armastanud ja lootnud, haiget saanud ja teinud, kuidas siis nii, et lõpuks ei ole kedagi?

Enamjaolt kurvad lood

Erlenheim ütleb, et on igasuguseid näiteid ja mõnikord võib inimlikult isegi aru saada, miks on suhted katkenud. Teinekord jälle on inimene elanud pika elu ja tööpooldest on kõik kaasteelised enne teda juba lahkunud.

„Kõigepealt me ikka püüame leida omakseid või sõpru-sugulasigi. Saame vaadata registritest seoseid elu jooksul teiste inimestega, vahel teab hooldaja või naaber öelda mõne infokilju,“ selgitab Erlenheim. Ta mõõnab, et üks need ole üksjagu kurvad lood.

Võib olla, et leitakse paberite järgi üles poeg, kuid ta keeldub tunnistamast, et lahkunu on tema isa. Või on maailmas alles vaid eksabikaasad, kes ei soovi matmisest midagi kuulda. Või selgub lahkunu puhul, kellel rahvastikuregistri järgi ei ole ühtegi lähedast, et on keegi, kes soovib takkajärgi kohtu teel sugulust tuvastada. Sellisel juhul on küll kannustajaks pigem pärimisvõimalus, kui soov matmisega tegeleda.

Erlenheim tõdeb, et kaugeimat sugulaste puhul on

enamasti takistuseks just raha, miks inimesed ei taha oma võõraks jäänud hõimlasi mätta.

Nissi kalmistul oma plats

Isegi kõige säästlikuma variandi, tuhandastamise ja tagasihoidliku urnimatusse puhul on summa poole tuhande euro kanti. See on Erlenheimi sõnul miinimum, mida kindlasti sotsiaallosakonna poolt tuleb teha.

Saue valla partneriks on Tallinna Krematoorium. Lahkunu tuuakse krematooriumisse, tuhandastatakse, tuhk pannakse urni. Mõnda aega enne maha matmist veel oodatakse, et äkki siiski juhtub, et ilmub välja mõni sõber või sugulane. „Kord näiteks ütles kadunukese endine naaber, et teab, kus kalmistul on tolle vanemad ja et ta läheb viib urni ise sinna,“ räägib Erlenheim.

Saue vallas on Nissi kalmistul oma väike aiaga piiratud ja ristiga hauaplats, millele kevaditi lilledki istutatakse ja kus kalmistuvaht korda peab. Kui kedagi välja ei ilmu, siis just sinna omasteta inimeste säilmed maetaksegi.

Kui lahkunu on rohkem seotud Laitse ümbrusega, siis leitakse talle puhkepaik sealse kalmistul.

Nissis on ärasaatjana kaasatud kohalik kirikuõpetaja ja valla poolt pannakse ka hauaplaat. „See viimane tseremoonia on osa väärikusest, ükskõik millist elu inimene siis elas,“ leiab sotsiaallosakonna juhataja.

Ta on teinud ettepaneku, et kui lähiajal hakatakse planeerima Nissi kalmistu laiendamist, siis võiks kaaluda sinna ka kolumbaariumi ja puisteala rajamist. Tegelikult leiab ta, et selline tuhandastamise rajatud ehitis võiks olla ka Saue linnas, sest ega valla põhjapoolsematel elanikel Nissi ja Laitse kalmistutega ju suurt seost ei ole. „Tuhasein ei pea olema kalmistuga seotud, see võib olla ka eraldi, näiteks kiriku juures,“ nendib ta.

Igatahes võib olla kindel, et kui inimene on jäänud oma elu lõpus päris üksi siia maailma, siis seisab vald hea selle eest, et viimane teekond oleks väärrikas ja lugu- pidav.

Nissi kalmistul on oma väike aiaga piiratud ja ristiga hauaplats, millele kevaditi lilledki istutatakse ja kus kalmistuvaht korda peab ning kuhu omasteta inimeste säilmed maetaksegi

Kolumbaarium

Kolumbaarium on tuhaurnide hoidmise ruum või vastav ehitis. Nimetus „kolumbaarium“ tuleneb tuvilast – *columba* on tuvi ladinakeelne nimi, tuvide pidamiseks on kasutatud samataolisi paljukambrilisi ehitisi.

Tuhapuisteala

Kolumbaariumis võib olla ka tuhapuisteala neile, kes ei soovi eraldi kambrit. Tuhapuisteala on kalmistutel vastavalt kujundatud haljasala, kuhu urni ei maeta, vaid kuhu puistatakse ainult tuhk. Näiteks Skandinaavias on need üsna levinud ja sageli on ala kõrval sein lahkunu nime ning sünni- ja surmadataumiga plaadikese kinnitamiseks. Oma hauakive sinna keegi püstitada ei tohi.

Kolumbaariumid Eestis

- Tori kirikus. Urne on võimalik paigutada kiriku seinasse.
- Tallinna Metsakalmistul. Madal paekivimüür 111 ühekohalise ja 73 kahekohalise oõnsusega, mis on pealt kaetud graniitplaadiga.
- Tartu Pauluse kiriku all on 254 seitsmekohalist urnikambrit, lisaks puisteala.

Vald matab tundmatuks jäävad surnud

Mõnikord harva tuleb ette, et valla territooriumil leitakse säilmed ja isikut tuvastada ei olegi võimalik, veel vähem omakseid leida. Ka siis võtab seadusest tulenevalt matmiskohustuse omavalitsus.

Näiteks praegu on matmise ootel viie inimese säilmed.

1. 21.07.2016 leiti Vansi külast metsast inimese kolju, mis saadeti kohtuarstlikule lahangule.
2. 02.09.2015 leiti Laagrist Pärnu mnt 556b ehitustöödel inimese luud, mis saadeti kohtuarstlikule lahangule.
3. 17.08.2016 leiti Odullema külast metsast inimese kolju, mis saadeti kohtuarstlikule lahangule.
4. 21.10.2016 leiti Kaasiku külast väiksest liivakarjäärist inimese skeletiosad, mis saadeti kohtuarstlikule lahangule.
5. 22.07.2018 leiti kaevetööde käigus Ellamaa külast inimese luud, mis saadeti kohtuarstlikule lahangule.

Kuna tänaseni pole õnnestunud politseil tuvastada, kelle säilmetega on tegemist, tuleb omavalitsusel korraldada luude matmine vastavalt kalmistuseadusele.

Mida võib lõkkes põletada ja mida mitte?

Prügi, jäätmete ja puulehtede põletamine lõkkes ning rohke suitsu tekitamine on keelatud.

Saue valla **heakorraeskirja** järgi on valla territooriumil keelatud lõkke tegemine tiheasustusalal teisi oluliselt häirival viisil. Saue valla **jäätmehoolduseeskiri** keelab jäätmete põletamise selleks mitte ettenähtud kohas ja viisil, mis seega ei keela lõkke tegemist, küll aga keelab jäätmete põletamise.

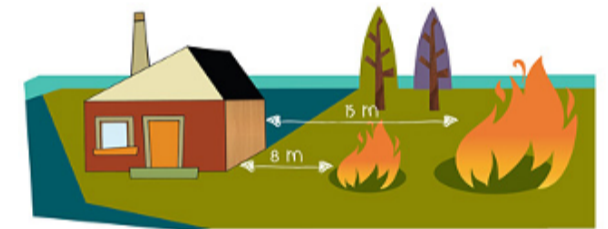
Prügi ja jäätmete põletamine lõkkes ning rohke suitsu tekitamine on keelatud. Eriti ohtlik on visata lõkkesse plasti, vanu mööblitükke või olmeprahti, kuna nendest lenduvad mürgised ained õhku, mida me kõik sisse hingame ning millel on tervisele kahjulik mõju ja pikaajaline mõju loodusele.

Lõkkes ja küttekolletes võib seega põletada vaid immutamata ja värvimata kuiva puitu (sh kuivi oksa) ning kiletamata pappi ja paberit.

Ka kõikide ülejäänud materjalide, sealhulgas ka aia- ja haljastusjäätmete põletamine lõkkes ja küttekolletes pole lubatud.

Lõkke tegemisel tuleb silmas pidada järgmisi lihtsaid reegleid.

- Lõket tee mittedüüval pinnal, puhasta lõkkekohta ümbrus vähemalt 0,5 m raadiuses. Piira kivide või pinnasevalliga.
- Alla ühe meetri lõkke peab paiknema vähemalt 8 m kaugusel hoonetest.
- Üle ühe meetri lõkke peab paiknema vähemalt 15 m kaugusel hoonetest ja 20 m kaugusel metsast.
- Ära tee tuulise ilmaga lõket. Tuule kiirus alla 5,4 m/s (nõrk tuul).
- Ära jäta lõket järelevalveta ja hoia käepärast ämber veega või tulekustuti.
- Lase lõkkel täielikult ära põleda või kustuta veega.

Kindlasti peab tule tegemisel järgima ohutusnõudeid ning tegema seda naabreid mitte häirival viisil. Nii on võimalik ära hoida suurte kahjudega põlenguid ning kaitsta inimesi ja loodust.

MARJU NORVIK
heakorraspetsialist

Esita tellimus 20. maiks

Saue valla elanikel on võimalik kaks korda aastas tellida biolagunevate aia- ja haljastusjäätmete äravedu. Et vedu tellida, tuleb end kirja panna.

- AS Ragn Sells ootab tellimusi kuni 20. maini e-posti aadressile info@ragnsells.ee või tellimus@ragnsells.ee.
- Tellimuses märkige ära tellija nimi (RagnSelli klienti või lepingu number), jäätmete asukohta aadress ja kogus.
- Aia- ja haljastusjäätmed tuleb koguda kuni 150-liitristesse kottidesse (mustast kilest), koti suu tuleb jäätmete üleandmiseks kinni sõlmida.
- Ühe kuupmeetri äravedu maksab 7,09 eurot.

Aia- ja haljastusjäätmeid saavad Saue valla elanikud ära anda ka Pääsküla jäätmejaama selle lahtiolekuajadel. Meie valla elanikule on 0,6 m³ ärandmine kord päevas ühe tooja kohta tasuta.

Kasulikud kontaktid

- **AS Ragn-Sells** - Suur-Sõjamäe 50a, Tallinn. E-R kell 8-17 kliendiinfo tel 606 0439. E-posti aadress: info@ragnsells.ee.
- **Pääsküla jäätmejaam** - Raba 40, Pääsküla, Tallinn (sissepöret osutab suunaviit tekstiga „Jäätmejaam“). Avatud E, T, K, R kell 12-20 ja L-P 10-18. Neljapäeviti ja riigipühadel on jäätmejaam suletud. Telefon 1345 (24h).
- Heakorraspetsialist **Marju Norvik**, e-post marju.norvik@sauevald.ee, telefon 515 6878.
- Keskonnaspetsialist **Marika Ilves**, e-post marika.ilves@sauevald.ee, telefon 535 73361.

Projekti „Mänguriial ratastel“ raames toimusid noortekeskustes erinevate videomängude turniirid, mille käigus noored said oma e-spordi oskusi treenida

Saue vald katsetab koos naabritega noorsootöö uusi mudeleid

Saue vald koos Lääne-Harju, Harku, Kohila ja Saku vallaga on ühtse koostöögrupina välja töötanud neli tänapäevaseid e-lahendusi ja koostöökompetentse rakendavat töömudelit.

MARGIT OTS
haridusspetsialist

Ajalas 2017. aastast on haridus- ja noorteamet toetanud kohalikke omavalitsusi rahaliselt programmist „Uuenduslike noorsootöö mudelite väljatöötamine ja rakendamine noorte sotsiaalse tõrjutuse ennetamiseks“. Programmi eesmärk on teenuste jõudmine uute noorteni ja noorte noorsootöös osalemise võimaluste laienemine.

Praeguseks on ühiselt välja arendatud ja läbi viidud neli nn mudelit. Programm lõpeb 2021. aasta septembris, selleks ajaks on kõik mudelid valmis ja nende tulemused kirjeldatud.

Meie koostöögrupi mudelid on:

- „Piirkonnaülesed liukuvad noorsootöötajad“;
- „Võrgustiku koostöö“;
- „Informatiivne andmebaas“;
- „Mänguriial ratastel“.

Piirkonnaüleste liukuvate noorsootöötajate mudeli eesmärk on tagada stabiilne teenuse jätkumine piirkonnas ka siis, kui põhinoorsootöötaja on haige või koolitusel. Seetõttu ongi meil Saue vallas täna ametis Anita, kes toimetas erinevates valla noortetubades, eelkõige Laitses, Riisiperes ja Saue. Ta asendab vajadusel põhinoorsootöötajat või siis töötab koos temaga, luues seeläbi noortele lisategevusi ja võimalusi ka individuaalseteks tegevusteks.

Projekti „Mänguriial ratastel“ raames toimusid

„Võrgustiku koostöö“ raames osales 60 noortega töötavat inimest erinevatel koolitustel

Padise rahvamajas, Saue noortekeskuses ja Saku valla noortekeskuse Kiisa majas erinevate videomängude turniirid, mille käigus noored said oma e-spordi oskusi treenida. Padise rahvamajas osalesid nii eesti kui vene keelt kõnelevad noored, üritus viidi läbi kahes keeles. Eri keelt kõnelevad noored said omavahel hästi läbi – kui asi puudutab e-spordi, pole keel ega elukoht mingisuguseks takistuseks. Kokku osales sellel kohtumisel juba koroonapiirangute tingimustes 86 noort.

„Võrgustiku koostöö“ on mõeldud eelkõige noorsootöötajatele, et nad oleksid oma töös veel pädevamad, jagades omavahel teadmisi, oskusi, kogemusi. Sügisel toimus noortega töötavatele inimestele võrgustikutöö raames mitmeid koolitusi.

27. oktoobril oli seminar, kus sai ülevaate olulistest seadustest, mida noorsootöötajatel on oma töös

vaja teada. 18. novembril toimus jätkukoolitus „Oskuslik suhtlemine töösituatsioonides, suhete juhtimine ja koostööoskused meeskonnas“, kus räägiti, miks meeskonnas teatud arusaamatused juhtuvad ning kuidas neid ära hoida. 24. novembril toimus koolitus „Avalik esinemine ja psühholoogilised ning füüsilised pinged - kuidas neist vabaneda“, kus pöörati tähelepanu osalejate enda kõnetehnikale ja sellele, kui oluline see töös noortega on. Räägiti ka kehakeelest ja õpetati, mida teiste juures märgata ja kuidas enda kehakeel saab edastatava sõnumiga paremini kooskõlas olla. Kokku osales neil koolitustel 60 noortega töötavat inimest.

„Informatiivne andmebaas“ on mudel, mis võimaldab ametnikel koguda ja töödelda andmeid, kas ja kuidas noored huvihariduses ja -tegevuses osalevad. Selle mudeli raames on loo-

dud hariduse infosüsteemi ARNO keskkonda nn Nooreka moodul.

Moodul võimaldab saada ülevaate, kui palju Saue vallas elavaid noori huvitegevuses osaleb. Osalemist saab analüüsida noorte arvu, vanuse, piirkonna järgi, samuti erinevate huvitegevuse valdkondade järgi. Saab ka teada, kui paljud noored ei ole üldse huvitegevusega seotud. Praegu on võimalik koondada info valla munitspaalkoolides, muusikakoolis, erahuvikoolides ja noortekeskuses toimuva huvihariduse ja huvitegevuste kohta.

Tänu projektile on osalevate omavalitsuste spetsialistide omavaheline koostöö paranenud ning selle tulemusena on ka rohkem noori noorsootöösse kaasatud.

Programmi „Uuenduslike noorsootöö mudelite väljatöötamine ja rakendamine noorte sotsiaalse tõrjutuse ennetamiseks“ rahastus tuleb Euroopa Sotsiaalfondist.

Kernu mõisa keldrisse rajatakse privaatSPA

Praegu kasutamata keldriruumi vanade võlvide alla rajatakse aasta lõpuks erinevate saunade ja veesil-madega keller-spa.

Kernu mõisale, nagu paljudele teistele turismiteenuse pakujatele, on möödunud 12 kuud olnud kaunis keerulised. Vaiksed ajad panid mõisaraha arutama, kuidas nüüd edasi.

Mõisa juhataja Meelis Kolk ütleb, et olukorras, kus grupituristi enam peaaegu polegi, suunati mõtetes fookus individuaal-turisti vajadustele ja sellest koorus idee rajada suursuguste ja muinsuskatse allgi olevate keldrivõlvide alla privaatspa.

„Tegemist on baltisaksa kultuurist pärineva supelmajast (saksa keeles *bahnhaus*) inspireeritud saunakompleksiga,“ tutvustab Kolk kontseptsiooni. Juhataja sõnul planeeritakse 250 ruutmeetri auru- ja leilisauna, naistele ehk eraldi ka aroomisauna, väiksemale seltskonnale paras lõõgastusbassein surve-duššide ja mullidega, külma veega suplustünn.

Peamiselt on uus teenus suunatud hotelli külalistele, aga vabade aegade olemasolul saab seda kasutada ka väljastpoolt tulev klient.

Finantseering õnnestus Kernu mõisal saada EASi Euroopa Regionaalarengu Fondi vahenditest. Taotlus 200 000 euro (+km) ulatuses kiideti heaks, mõis lisab omafinantseeringuna 20%.

Ehitama loodetakse hakata aprillis ja hiljemalt aasta lõpuks peaks spa kasutamiskvalm olema.

Euroopa Liidu, Euroopa
Regionaalarengu Fondi ja EAS
abiga valmib Kernu mõisas 2021
aasta lõpuks privaatne keller-spa!

Otsin kinnisvara, korterit, maja või
suvilat. Perele kodu loomiseks, ei ole
hullu kui on kehvast seisukorras kõik
oleneb hinnast. Jüri 56663214

Ägedad ideed „Ajujahil“

Teatavasti toetab Saue vald äriideede konkursi juba neljandat aastat. Kastist väljas ideed, kõrge motivatsioon, tung midagi ära teha - need on väärtused, mida Saue vallaski tähtsaks peetakse. Ühele neist ideedest saab ka sauevallakas preemiaraha anda.

ANNE-LY SUMRE
annely.sumre@sauevald.ee

Koroonaviirus on tuure maha tõmmanud ka konkursi tavapäraselt rütmilt, aga telesaade alustas kümne parima idee-ga siiski 8. aprillil.

Sauevallakal on soovitatav konkursi kulul pilk peal hoida, sest TOP6 hul-gast (selgub 22. aprillil) saab ta Facebookis valida oma lemmiku, kellele hooaja lõ-pus Saue vald 4000-eurose toetuse annab. Need kuus parimatena püünele jäänud peavad ikka head olema, sest kokku esitati „Ajujahil-le“ 2020/2021. hooajal 316 ideed.

„Ajujahi“ saade alustas 8. aprillil ja on nädalase tsükli-ga eetris TV3 ekraanil õhtul kell 20.00.

TOP10

Nupu Learning

Lapse arengut toetavad füü-

silised mänguasjad, mis on samaaegselt kaasahaaravad ning arendavad. Põhitööde on magnetahvel ning sinna sobituvad postrite ja magne-tite õppekomplektid.

www.facebook.com/nuputahvel

Mentornaut

Mentornaut on veebiplat-vorm, mis aitab kohalikust haridussüsteemist leida era-õpetaja.

www.facebook.com/mentornaut

Münt

Keemiavabad ja loodust säästvad hambapesutahvel-tid.

www.facebook.com/munteesti/

Tamiatics

Veebipõhine taimekasva-tusplatvorm katmikalal tööstuslikult toodangut kas-vatavatele agronoomidele, koosneb „tööriistadest“, mis aitavad kujundada optimaal-

seid taimekasvatustrateegiaid. tamiatics.com

Fudler

Platvorm, kus restoranid saavad müümata jäänud toi-dule ostjad leida.

www.facebook.com/Fudler

Lexi.Market

Tuleb tootjatele ja hulgi-müüjatele appi, pakkudes kaasaegset pilvetarkvara, kuhu kantakse ühe korraga sisse kõik ettevõtte tooted ja nendega seotud detailsed andmed. www.facebook.com/BrightSparkSoftware

RUEX

Arendab platvormi, mis viib elektriauto kasutajad kokku laadijatega. ruex.eu

Migrevention

Peavalukliinik, mis annab kasutajale ligipääsu digi-taalsele peavalupäevikule ja pakub migreeni tõenduspõ-hist kaugjälgitud ravi neu-roloogi, peavaluõe, kliinilise psühholoogi ja füsioterapeu-di toel. migrevention.com

RAIKU

Lahendab mittelagunevas-se mullikillesse pakkimise probleemi, pakkudes asen-duseks puudust ja puuditõös-tuse jäätmetest tehtud pak-kendeid. www.raiku.co

R.P.C. Materials

Arendab uudet keskkonna-sõbralikku materjali, mis on tehtud plasti- ja kaevandus-jäätmetest. www.rpcmaterial.com

Ajujaht

SAUE VALD hindab ettevõtlikku vaimu

WWW.SAUEVALD.EE/AJUJAHT

ÜHINENUD SAUE VALIMISLIIT
KOOSTOO-MEIE VALD
WWW.KOOSTOO.EE

Kutsume oma mõttemeeskonda uusi
ägedaid ja oma kogukonna arengus
kaasa rääkida soovivaid inimesi.
Meile on iga paik - linn ja küla tähtis.
Oleme südamega panustanud valla
juhtimisse läbi aastate. Värske mõttega
läheme ka uutele valimistele vastu.

Jah,
me teeme!

facebook.com/KoostooVL
www.koostoo.ee
info@koostoo.ee

Komplekteerime, puhastame,
hooldame ning remondime laua ja
sülearvuteid. Kohapeal olemas
erinevad tarvikud ja komponendid.

Asume Pärnasalu 19 tuba 207
Oleme avatud T,N,R 10-18

ARVUTITE
HOOLDUS
REMONT
SAUEL

e-pood: www.seccam.eu

TEL: +372 52 55 363

AS SAMI ambitsioonikasse
meeskonda on oodatud

- Painutuspingi operaator
- Masinate koostaja
- CNC trei- ja freesikeskuse
HAAS operaator

Rohkem infot:
personal@sami.ee või 51976863
Address:
Tule 20, Saue linn 76505, Saue vald

WWW.SAMI.EE

Seltsil on Haiba mõisaga suured plaanid

9

Nr 7 / aprill / 2021

Saue Valdus

Kohvik ja lastetuba, pagaripunkt ja õmblussalong, tiigi puhastamine ja õunaia korrastamine – kõike seda majaga kaasas käivat ajalugu arvestades.

KETLIN LIIV
MTÜ Haiba küla arendamise selts

Haiba ja Haiba mõis on olnud mulle kuidagi hingelähedased juba ammusest ajast. Esimene pilt, mis silme ette tuleb, kui kuulen sõnapaari Haiba mõis, on see, kuidas mu vanaema istus kontoris oma laua taga ja naeratas mulle, kui kabinetis astusin.

Kui nägime üleskutset Saue Valduris, kus otsiti mõisale uut sisu, siis tundsin, et peaks midagi välja mõtlema, et mõis jääks alles. Mitte lihtsalt alles, vaid saaks tagasi oma vanade aegade hiilguse. Miks siis mitte omade, kohalike käes.

Omavahel arutades ja ruume vaadates otsustasime kirjutada ideekonkursile ka oma nägemuse. Teades mõisahoonet läbi ja lõhki, oli lihtne ruume „jagada“. Meie nägemus oli, et kedagi me sealt välja tõstma ei hakka, vaid loome uusi lisandväärtusi vabanevate ruumide osas oma kogukonnale ning ka kõrval olevate küladele mõeldes.

Selge oli, et endisesse

noortekeskuse ruumidesse tuleks taas luua söögikoht, mis on seal olnud väga ammustest aegadest. Küll soovisid/kolhoosi sööklana ja hiljem „Mõisa keldri“ nime all. Ruumid oleval seal olnud rohelised ja kastrulitega valgete kitlitega söögikohad toimetamas. Päril sellisena me söögikohta ei taasta, küll aga saab küla omale armsa kohakese, kus aeg-ajalt tass kohvi juua ning kus saaks vajadusel tähistada ka pidulikumaid sündmusi.

Samm-sammult tegutsemine

Nüüd, kus vald otsustas mõisa Haiba küla arendamise seltsi haldusse anda, hakkame plaane täide viima. Oleme alustanud kohviku ruumide ehitamisega, et avada söögikoht võimalikult kiiresti. Pikemas perspektiivis saab Haiba küla oma pagari- ja õmblussalongi, aga samm-sammult, nagu praegune olukord maailmas on meid elama õpetanud.

Laste mängutoa plaanide avada sügiseks, sest plaanid, kuidas omavahel sidduda mängutuba ja ajalugu,

Ootamatud fotomälestused Haiba mõisast saadeti teele Poolast

veel päris selged ei ole. Ruumide väljaehitamisega tekib alati juurde ideid, mõtleme hoolikalt kõik enne läbi, kui naela seina lööme. Samuti tuleb rinda pista renoveerimistöödega ning teha selgeks, mis-kus kunagi oli, et midagi väärtuslikku ei jääks kuskile seina sisse peitu, vaid oleks nähtaval ja oma lugu rääkimas.

Üllatus Poolast
Suureks abiks on ruumide

taastamisel härra Konrad Szpindleri Poolast saadetud pildid Haiba mõisast 20. sajandi algusest, mil tema esivanemad mõisas elasid. Siiani on mõisast olnud alles vaid üksikud fotod ja needki vaid välisvaated. Selge on see, et kõik ruumid päris selliseks ei saa, nagu nad vanasti olid, kuna tolleaegsed nõuded ruumidele polnud päris samad, mis on praegu.

Mis reaalsuseks ei saa,

loodame panna piltidena mõisa seintele vanu aegu meenutama. Kogu mõisa läbivaks teemaks saab olema majaga kaasas käinud ajalugu ja kindlasti mälestused inimestelt, keda on võimalik veel tabada.

2021. aasta tuleb meie Haiba küla arendamise seltsile teguderohke. Lisaks mõisaga tegutsemisele toimetame edasi selle nimel, et ka mõisa tiik saaks puhtaks, alustasime juba tiigi puhas-

Jaga mälestusi

Kellel on Haiba mõisaga seotud mälestusi või pilte, siis palun saatke need e-posti aadressile kettlinliiv@gmail.com või paberikandjal Haiba halduskeskusesse Ketlin Liivi nimele.

Mis ja kuhu?

Keldrikorrusele jäävad:

- med.punkt,
- savikoda,
- koroonasaal,
- valla arhiiv,
- kohvik.

Plaan 1. korrusele:

- pargipoolne tiib laste mängutoaks,
- juba varasemad üürnikud,
- valla arhiiv,
- Koveki arhiiviruum.

tusprojekti kirjutamisega.

Kui Covid laseb, siis tulevad kevadised talgud, mille käigus on plaan algust teha mõisa õunaia taastamise ja korrastamisega. Õunaia serva jääb ka üks mõisa abihoonetest, mis on küll tänaseks eraomandis, kuid sellegipoolest kenam vaadata, kui ta võsas ei ole.

Samuti vaatame üle Keru valla ajal tehtud hoolduskava, et seda ehk vajadusel parendada.

STORZ KARL STORZ — ENDOSKOPE

Karl Storz on Euroopa suurim kõrgtehnoloogilise kirurgiainstrumentaariumi tootja, peakorteriga Saksamaal, loodud 1945. a.

Kui otsid töökohta Saue vallas Laagri kandis, pead lugu kaasaegsest töökeskkonnast, Sulle sobib peenem näputöö ja oled valmis väljaõppeks töökohal, siis kandideeri meile!

Karl Storz Video Endoscopy Estonia OÜ asutatud 1994. a. Arendame, toodame ja remondime painduvaid videoendoskoopi meditsiini ja veterinaaria valdkonnale. Asume aadressil Pärnu mnt. 556b, ainult mõnisada meetrit Urda rongijaamast ja Laagri bussipeatusest. Täna töötab meil enam kui 240 töötajat.

SEOSES ETTEVÕTTE KASVUGA OTSIME:

KOOSTAMISSPETSIALISTE, kelle käe all valmivad kaasaegsed kõrgtehnoloogilised meditsiiniinstrumendid. Väljaõpe kohapeal.

LISAKS PAKUME TÖÖD:

TOOTMISOSAKONNA MEISTRILE, kelle põhiülesanne on töö korraldamine tootmisosakonnas.

LAOTÖÖTAJALE, kelle ülesandeks on kaupade käsitlemine ja töö dokumentidega. Rohkem infot leiad ja kandideerida saad läbi www.cv.ee, kasuta märksõna Storz.

Täiendav info telefonil +372 639 7018
www.karlstorz.com

LAAGRI KRISTLIK KOGUDUS
Pühapäeviti
kell 12.00
JUMALATEENISTUSED
SEOSES PIIRANGUTEGA TOIMUVAD
ÜLEKANDED AINULT VEEBIS!

18. APRILL
JUTLUSTAB ANTI SIINMAA
25. APRILL
JUTLUSTAB HELINA VOOGNE

Täpsem info meie kodulehel!
OLED OODATUD!
Lisainfo: www.laagrikogudus.ee

SAUE VALLA MATKASARI
2. APRILL - 24. JUUNI 2021
KEVADINE
MATKASEIKLUS
VANAMÕISAS

RAJAMEISTER
EERO KALJUSTE
9 KM PIKKUNE RADA

PÕNEVAD KÜSIMUSED
JA
AUHINNALOOS

TÄPSEM INFO
FACEBOOKIST
@SAUEKULTUUR

KORRALDAB SAUE KULTUURI- JA HUUVIKESKUS
KOOSTÖÖS MTÜ VANAMÕISA KÜLAGA

Ruila Kool

Ruila Põhikool vajab alates 2021/2022 õppeaastast seoses kooli laienemisega

INGLISE KEELE ÕPETAJAT
1,0 ametikohta

Kandidaatidelt ootame kvalifikatsioonile vastavat haridust, pühendumist ja head tahet.

Pakume paindlikku töökorraldust, toetavat keskkonda, konkurentsivõimelist töötasu, terviseedendushüvitist, arenguvõimalust, huvitavat tööd, mille nimel oma energiat panustada, huve rakendada ja võimalusi ideid ellu viia. Vajadusel pakume ametikorterit ja kompenseerime sõidutasu.

Avaldus, CV ja koopiad haridust tõendavatest dokumentidest esitada ruilakool@ruilakool.ee 30. aprilliks 2021
Info tel 5163534, direktor Tiia Rosenberg

Võimalik, et kõige kuulsam Laitse inimene on vanahärra Arvo Kassin

Endine kõva pillimees. Pensionär, kes oma ellusuhtumise ja kõneosavusega võiks olla eakate meeste motivatsioonikõneleja. Vanahärra, kes armastab elu. Tuhandete jälgijatega hobikokast juutuuber.

ANNE-LY SUMRE
annely.sumre@sauevald.ee

Salgamata saab öelda, et Arvo on väga intensiivne. Veel enne, kui diktofoni salvestusnupp alla vajub, selgub, et Laitse selt-simaja perenaise Margoti lauale toodud Elujõu teed on Arvo juba terve paki ära joonud (pagana hea on, igasugused kasulikud asjad sees). Et töötas ajakirjaniku vanaisaga koos limonaaditehases (oli rahulik ja austamist väärt mees). Ja kuidas pillimäng aitas tal peale sõjaväge ellu jääda ja kuidas maalinäitus tõi südamesse uue armastuse (natuke boheemlust on tema karakteris alati olnud).

Kohtumise algusest on möödunud umbes kolm minutit.

Salgamata saab öelda ka seda, et Arvo on päiksepoolse meeleoluga vanahärra. Päritolult võroke, mis annab ka seletuse tema teistsugusele temperamendile. „Ei taha mina olla hall hiir põsastes,“ nendib Arvo. Mehe ellu on mahtunud nii napsu kui töötajad, nii kunsti kui armastust, ka armastuse puudumist ja pillimängu. „Mul ongi ju mu minevik ja olevik, tulevikku pole,“ sõnab 77-aastane mees toonil, mis lubab arvata, et ta on mingid asjad elus selgeks mõelnud.

Arvo on pensionär. Ta mõnab, et paraku juhtub tema vanuses meestega tihti, et jäädakse koju ning kaotatakse kogu rõõm ja tehahtmine. „Araaetud hobused lastakse ju maha,“ iseloomustab ta eakaaslaste elusid vana filmipealkirjaga. Arvo ise on sellest patust küll prii.

Mees rahmeldab ringi uskumatu tungiga. Ainult et ta on suunanud selle energia suuresti internetimaailma ja suhtluskeskkondadesse. Kui oma esimeses arvutis oskas mees arveid maksta ja e-posti lugeda, siis nüüd on tema laual võimas kompuuter spetsiaalsete programmidega, korralik kaamera ja mikrofon.

Möllab Facebookis ja Youtube'is

Arvo on nimelt juutuuber. Väidetavalt Eesti vanim. Kindlasti väga produktiivne – ta on üles laadinud üle 400 video ja tal on suts pealt 4000 jälgija. Loomulikult ka ta tegev ka Facebookis, kus tema lehel nimega „Igast nurgast“ on üle 18

000 fänni. Teda on kutsutud telekassse ja reklaamfilmi, lihatöösturid saadavad mehele testimiseks uuemat lihakraami, mõni teine läkitab meeleheaks kokarõivad, kolmas kastiga maitseaineid või lõikelaua.

Tõeline tänapäevane suunamudija. Kui valdavalt omistatakse see moodne tiitel Arvost kolm põlvkonda noorematele, siis kannab härrasmees tiitli sirge selja ja hea maitsega välja. Hea maitsega sõna otseses mõttes, sest Arvo valdkond ongi toit, selle valmistamine.

Ei peenutse ta prantsusekeelsete gurmeesõnadega ja tema videotest „täpp-täpp-triip“ stiilis roogasid ei leia. Täidetud kanafilee, kapsa hapendamine, hirsipuder, jõulukeeks... Arvo ei sea endale mingeid piire, toit on lihtne ja korralik.

Aga konkreetset lemmiktoitu Arvol ei olegi. „Lemmik on ilusa välimuse ja hea maitsega roog,“ ei ole mees üleliia pretensioonikas. Küll aga on tal nõudmised serveerimisele. „Ei tohi kallata kotletti soustiga üle, kõik komponendid taldrikul peavad olema nähtavad,“ paneb ta kokkajatele südamele.

Saiaisu innustas

Arvo kööki jõudmine oli selline eluline juhus. Kui mees igapäevatöö lõpetas ja enam linna poodidesse ei jõudnud, jäi isu värske saiakraami järele, mida ta oli harjunud tööpäeva lõpuks koju kaasa haarama. „Mõtlesin, et võtan siis kätte ja teen ise. Alusasingi saiaiga,“ meenutab Arvo seitsme aasta tagust aega. Saialõhn loob tema jaoks kodutunde. Siis tulid koogid, siis juba soolasem segment.

Inspiratsiooni sai Arvo internetist, aga pörkus sellise kummalise probleemi otsa, et inimesed küll jagavad oma toidupilte, aga mitte retsepte. „Mõni ütleb, et ei saa, see minu vanaema pärandus. Ah mis, kõik retseptid on maailmas olemas tegelikult. Lihtsalt toidu tegemine on nagu rahvaluule, mõni paneb natuke juurde, teine võtab jupi maha,“ muutub mees metafooriliseks.

Ammendamatuks ideede allikaks on näiteks venekeelsed toiduvideod internetis, aga samahästi ka nõukaegsed kokaraamatud. Arvo retsepte ei peida, tema tahab hoopis jagada oma rõõmu, kui toit õnnestub.

Youtube: Arvo Kassin Facebook: Igast nurgast

Arendab ja areneb

Arvo õppevideod on lihtsad, kõik sammud ja grammid ja ahjutemperatuurid näitab mees ette. Ei ole ka mingit üleliigset juttu, filmilood on tempokad. „Halo! Kes viitsib vaadata tund aega, kuidas kartuleid praetakse. Alguses olid mu videod pikad, aga no pidin õppima ise

monteerimise ka ära,“ ütleb Arvo.

Veel üks nüanss – tema lugude taga on alati mõni reibas muusikapala. Teadagi on tänasel päeval päris karmid autoritasude teemad laual, kui tahta kellegi muusikat kasutada. Mida teeb Arvo? Endise pillimehena lindistab koduse süntesa-

tori taga lood valmis ja kasutab neid taustadena söögitagemise videotel.

Viimastel aegadel paneb ta ka subtiitrid videotele alla, sest inimesed vaatavad äkki ka töö juures või lapsi magama pannes, siis on hea, kui saab ilma hääleta vaadata. Nii püüab eakas juutuuber ära aimata oma

vaatajate soove ja erinõudmisi.

Muidugi mõtleb ta ka selle peale, kuidas huvilisi juurde meelitada. Jagab oma videoid ka teistes toidutegemise gruppides ja käis Haapsalus suisa 6-kuulistel kokakursustel, et oleks ikka päris paber ka ette näidata ja moodsad töövõtted selged. „Enesekindlust sain küll juurde. Nüüd ei ole enam seda pinget sees ja kõhklust, et äkki ei tule välja,“ rõõmustab Arvo.

Lendab madalalt, aga rõõmsalt

Kui paljud juutuuberid teenivad selle tööga elatist, siis Arvo ei ole nende seas. „Ei maksa see Youtube mulle midagi,“ rehmab mees käega. Ütleb, et kuna inglise keel elu jooksul inglise pole hakanud ja eestikeelne vaatajaskond on piiratud, siis ei saa temast tuhandeid eurosid teenivat juutuuberit. Samas ei ole see ka pensionärihärja eesmärk. Ta ei taha saada pealinna restorani esinduskokaks ja ei pea Youtube'i videotega raha teenima. „Neid tiibu mul ei ole, lendan madalalt, aga rõõmsalt,“ naerab Arvo.

Arvol on hoopis hirmus hea meel oma fännide üle, eriti veel siis, kui keegi kirjutab. Olgu siis selleks, et öelda, et hea toit tuli või tahab mõnd nüanssi täpsustada. Arvo on saanud kirju nii väliseesti peredest kui Google'i abiga tõlgitult viigases eesti keeles teateid.

Talle hirmsasti meeldivad inimesed, kellel on elutahe. Kellega ei pea rääkima haigustest ja surmast. Nii ütleb mees, kes ise on kaks vähki seljatanud ja kelle peamine rõõm on lihtsalt elus olla. Sellepärast ta naudibki suhtlemist noortega ja kirjutab alla igasugustele avantüüridele.

Näiteks kunagi lõi ta käed ka vist Eesti ühe populaarse suunamudija Mallukaga, kui too tahtis aastaid tagasi oma TV-kanalit teha. „Aga see Mangi teema vist pani ta plaanidele põntsu,“ teab Arvo, reaalselt koostööd ei tulnudki. Samas näitab Arvo toidutegemise videoid Entusiast TV.

Ainult üks ettepanek ongi vist, millele ta on „ei“ ütelnud. „Raamatu väljaandmist pakuti, aga ma ei tahtnud. Need klantspaberil ja poosekate piltidega seal on surnud retseptid,“ ei hoia mees oma arvamist tagasi.

Arvo loodab küll selle peale, et kunagi, kui ta Laitse kalmistul puhkab, siis inimesed ikka peatuksid ja meenutaksid, et ah see oli see mees seal Arvo köögi-kanalist. „Ma olen mõelnud, et mulle võiks hauakivile risti asemel kaks kulpi panna,“ muheleb Arvo.

Haiba kultuurielu on praegu ootel, aga tulevik töötab põnevaid võimalusi

Renoveeritud Haiba rahvamajas on võimalused nii kontsertideks kui kinoelamusteks, sporditegemisest rääkimata. Naabruses olev mõisamajagi saab loodetavasti kohaliku kogukonnaseltsi eestvõttel uue hingamise. See teeb Haibast ühe mõnusa peresõbraliku kandi elamiseks ja elu nautimiseks.

JOHANN SIREL
Haiba ja Riisipere kultuuritööjuht

Ma lühikese ametiaja jooksul, mil mul on olnud võimalus aidata korraldada mõned kultuurisündmused, olen täheldanud, et Haiba külas on rohkelt aktiivseid väikeste lastega perekondi, kes erinevatel peresõbralikel sündmustel usinalt kaasa löövad.

Seda kinnitas ka veebruaris toimunud Vastlapäeva trall, kus osales üsna vesise talveilma kiuste üle 60 inimese Haiba külast ning selle ümbrusest. Nädal va-

rem toimunud sõbrapäev Mustkunstiteatriga oli sama menukas. Suhtlesin nendel sündmustel osalenud inimestega ja uurisin ka kolleegidelt Haiba rahvamajas, kust kõik need noored perekonnad tulevad.

Jõudsin tõdemuseni, et lisaks neile, kelle suguselts on Haibas juba mitmendat põlve, on siin ka päris palju noori perekondi, kes on sattunud Haibasse elama tänu soodsatele ja peresõbralikele tingimustele, mida pealinnas või mõnes teises linnalähedases piirkonnas ei pruugi olla. Lapsevane-

Foto: Erik Riikroja

Värskelt renoveeritud Haiba rahvamajas on nüüd olemas vajalik inventar õdusate kontsertõhtute, meeldivate teatrietenduste ja Apollo kino vääriliste filmielamuste kogemiseks

mate seisukohast on siia kolimiseks peamised tegurid head kinnisvarahinnad ja lühike vahemaa pealinnaga, rääkimata võimalusest pakkuda lastele turvalist elukeskkonda. See hõlmab endas lähedal asuvat idüllilist Kernu kooli koos lasteaia ja mitmeid lastele suunatud huvitegevusi, mida saab lisaks koolimaja tegevustele harrastada nii erinevatel vä-

lispordirajatistel kui ka Haiba halduskeskuses asuvas noortetoas või rahvamaja spordisaalis.

Mitmete võimalustega Haiba rahvamaja soovib oma mitmekülgse kultuuriprogrammiga pakkuda elamusi kõigile kohalikele inimestele, olenemata nende vanusest, kuid noored tegusad perekonnad on kindlasti üks sihtgrupp, kellele taha-

me rohkem tähelepanu suunata, et kasvatada piirkonna kogukonnatunnet veel enamgi.

Värskelt renoveeritud Haiba rahvamajas on nüüd olemas vajalik inventar õdusate kontsertõhtute, meeldivate teatrietenduste ja Apollo kino vääriliste filmielamuste kogemiseks. Eesmärk omaette on kinkida neid elamusi ka kaugema-

kandi inimestele, sest alternatiivina pealinna kirevale kultuurielule on ka maapiirkonnas võimalik põnevat kultuuri nautida.

Praegust koroonastatistikat vaadates on küll pilt sündmuste korraldamisteks lähikuudel üsna tume ning mitmed Haiba rahvamajas planeeritud sündmused lükuvad edasi sügiskuuksse, kuid sellest hoolimata otsime võimalusi, et teha üks tore matkarada Haiba ümbrusesse, mida saab läbida üksi, koos sõbra või perega. Teeme ka veel optimistlikult ettevalmistusi Haiba küla jaanipäevaks, mille toimumise võimalikkus näib paraku päev-päevalt kahanevat.

Oleme kolleegidega ka väga evelil Haiba küla arendamise seltsi suurtest plaanidest naabruses asuvas Haiba mõisas ning soovime jätkata meie tihedat koostööd, et muuta piirkonna elukvaliteeti üha paremaks. Saaks ainult peagi tagasi sellise elukorralduse juurde, mis oli veel rohkem kui aasta eest mõeldav!

Populaarne aknanäitus Turba lasteaia saali aknal

Märts kui naistekuu algas Turba lasteaias toreda nukunäitusega, näitamaks lastele, milliste nukukudega mängisid nende emad ja vanaemad.

JAANA TIGANE
Turba lasteaia õpetaja

Näitusele olid oodatud kõik nukud, mis kodudes leidusid. Nii kaasaegsed, vanad kui ka isetehtud. Lapsed tulid uhkelt ja särasilmset lasteaeda, kaasas oma ema või vanaema nukuk. Nukke kogunes näituse tarbeks 63,

millise seas oli väga erilisi ja väga vanu. Vanimad näitused olid nukukudest olid tsariaegsed.

Kuna on piirangute aeg, siis mõeldi sellele, et lapsed saaksid koos emade-isade ja vanavanematega tulla saali akna taha näitust piiluma. Miki ja Sipsiku rühma õpetajad sättisid toodud nukud kenasti ritta ning valmis sai

väga ilus ja põnev näitus.

Suured tänud lapsevanematele! Eriline tänu läheb aga Miki rühma lapseva-

nemale Kadi-Ann Krautile, kes tõi näitusele tõeliselt erilise nukukogu koos mööbli ja kõige muu nukueluks va-

jalikuga.

Selle ürituse osana toimus lasteaias ka kinopäev. Vaadati multifilmi ühest

armsast kaltsunukust nimega Sipsik. Oli nagu päris kino, kust ei puudunud ei pileet ega popkorn.

Fotod: Jaana Tigane

Lasteaiad üllitasid ühise luuleraamatu

Saue valla lasteaiad panid koostöös peredega kokku laste ja vanemate välja mõeldud ja illustreeritud originaalluuletuste kogumiku.

KARLOLIN KABANEN
Nõlvaku lasteaia
õppealajuhataja

Tavapäraselt on lasteaedades märtsikuus toimunud oma luulekonkursid, kus hääletatakse parimad luuletuste esitajad, kes siis saavad osaleda Riisipere lasteaias toimival etlemiskonkursil „Emakeele kaunis kõla“.

Kuna olukord on sel aastal koroonahõnguline, omavahel „risttolmelda“ ja kokku puutuda ei saa, siis

otsustasime sellel aastal uue formaadi kasuks.

Lapsed mõtlesid koos oma pere või rühmaõpetajatega välja luuletuse. Kui oli võimalik, toimus igas rühmas laste oma konkurss – lapsed valisid oma lemmiku(d), mis said koha virtuaalses luulekogumikus.

Nii on võimalus ka suuremal üldsusel perede loomingu tutvuda, saame kasutada laste loodud luuletuste õppetöös ja mis kõige suurem rõõm - lapsed saavad

**Online
luuleraamat
asub siin:**

[online.fliphtml5.com/
ktikw/knsu](https://online.fliphtml5.com/ktikw/knsu)

ise olla loojad ja kunstnikud.

Kohvipaus veteraniga tema neljanda välismissiooni eel

Aprillikuise veteranikuu tuules kutsus vallaleht kohvile Saue elava sõjaväelase, 31-aastase Ergo Metsa, kes sai veteranistaatuse juba ajateenistuses, mil käes plahvatanud lõhkepakett jättis ta ilma kolmest sõrmest. Sellest hoolimata on mees osalenud kolmel missioonil ja läheb sel suvel neljandale. Kuidas kasvas kokaametit pidavast noorest mehest militaar?

ANNE-LY SUMRE
annely.sumre@sauevald.ee

Aprillis tähistatakse juba kaheksandat aastat veteranikuu. Kes on õieti veteran – kas see, kes on missioonil käinud või see, kes on vigastada saanud? Mida see kuu tähendab Sinu jaoks?

Veteraniks on võimalik saada mõlemat moodi, üks neist on meeldivam kui teine. Veteranideks arvatakse need kaitsevälased, arstid jt, kes teenivad sõjalise operatsiooni ajal kaitsevälaseks, kaitseväge koosseisus. Mina sain teenistusülesandeid täites viga kaitseväes ja saavutasin veterani staatuse ebameeldival viisil. Alles peale seda käisin kolmel missioonil.

See kuu on eelkõige mõeldud veteranide meelepidamiseks ja haavata saanud sõjaväelaste toetamiseks. Sinilille kampaania abil kogutakse raha rehabilitatsiooniteenuste arendamiseks ka väljaspool kaitseväge.

Ma ei saa nüüd küll kõikide eest rääkida, aga minu jaoks on see tähistamine oluline. Mulle on veterani-päev olnud viimastel aastatel see aeg, kus saame kamraadidega kokku ja läheme teeme kummipaadiga sõites läbi Võhandu maratoni. Täpsemalt nendega, kes ka on saanud haavata teenistusülesandeid täites, kas siis Eestis olles või missioonil. Kohtume-räägime, meil on ju ühised teemad. Sel aastal on Võhandu maraton edasi lükatud, aga võimalusel läheme järgmisel aastal jälle.

Missiooni sõdurid on olnud elavad sihtmärgid, elanud pidevas ohus, kaotanud kaaslast, neil tekib mõnikord küll selline tunne, et need, kes pole seda näinud, ei mõista nii hästi vaimseid traumasid kui see vennaskond. Praegu on küll missioonidel rahulikum ja pole nii ohtlik kui kümme aastat tagasi, aga siiski ei tohi valvsust kaotada. Kunagi ei tea, millal midagi juhtub.

Varasemalt on ka väeosas korraldatud ühist lõunasööki veteranidele. Enne koroonaaega oli ka Veteranirocki kontsert, Sinilille jooksud.

Eelmisel aastal küll mitte ja sel aastal jääb ka ära. Sinilille märke saab toetuseks osta ikka.

Kas see sinilille annetus-kampaania on rohkem meeldetuletava ja teavitava suunaga või kogutakse ka tõesti arvestatavat raha?

See kampaania toimub tänavu juba kaheksandat aastat järjest ja on kasvanud ikka väga suureks. Aastate jooksul on kogutud rahast soetatud haiglatele kõnnirobotid, ehitatud väljõusaale, toetatud vaimse tervise tegevusi tegevusi jne. Seega võin kindlalt öelda, et kampaania täidab oma eesmärgi.

Kas Sa ise olid juba poisikesepõlves valmis militaar?

Ei olnud. Täitsa tavaline noormees, pigem keerulisemast perest, Pärnust Tallinnasse iseseisvalt elama tulnud. Mõtlesin, et kuna ajateenistusse peab nagunii minema, siis teen selle kohe ära. See tundus olevat selline hea vahepeatus. Kuna läksin vabatahtlikult, sain teenimise koha ise valida. Valisin kuulduse järgi kõige karmima tol ajal – mereväe. Et kui, siis ikka täie raha eest.

Mis see tähendab – kõige karmima?

Tollal (aastal 2010 - toim) oli merevägi kõige kõvema distsipliiniga. Asi polnud muidugi nii hull kui 90ndatel või 2000ndate alguses, kuid siiski oli see märkimisväärselt hea koht. Tol ajal oli seal ka veel teistsugune mentaliteet, mille võib kokku võtta nii, et enne kui sõdurit ehitama hakata, tuleb ta vaimselt maha tampida. Vetsupotti sai hambaharjaga küüritud, läbi nõgeste roo-matid, tundide kaupa telliseina vaadatud jms. Kui üks mees tegi vea, „ergutati“ tervet rühma. Ei olnud sellist asja nagu karistus – see oli ergutus. Eks asju juhtus, mida täna ei pruugita mõista, aga samas oli see oma-moodi mõnus – on, mida meenutada.

Kas selline mentaliteet oli õigustatud, ma ei oskagi öelda. Seda küll, et hilise-

Ergo Mets sai veteranistaatuse juba kaitseväes teenistusülesandeid täites viga saades. Pärast seda on mees käinud kolmel välismissioonil

matel kuudel oli kõik palju kergem kui alguses.

Enam selliseid karme asju muidugi ei ole. Ajateenijad on tulnud kaitsevärke, kus neid koolitatakse ja motiveeritakse. Samas minule tundub see isegi kohati teise äärmusena. Ajateenijatel on õigusi rohkem ja tihti nad ei tunnista kohustusi. Näiteks kui nädala lõpus linnaluba ei saa, siis on see nende jaoks kui karistus. Kui neid kogu-aeg premeerida, siis kipub vahel ka distsipliin käest minema. Seega et seda n-õ kuldset keskteed leida, peab olema ikka väga hea instruktor. Ja õnneks meil neid täna on.

Mille jaoks ajateenistus üldse hea on?

Kogemuste saamine. Seal on ju sadu poisse koos. Õpid inimese tundma, tead, milliseid tüüpe hilisemas elus tasub usaldada ja kellest mööda minna. Iseseisvust õpetab. Riigikaitse osakused ja füüsiline areng on ka olulised, aga need emotsionaalsed tööriistad on väga tähtsad. Õpid omaenda tunnetega ja võõras keskkonnas toime tulema.

Kindlasti on ka võimalus end proovile panna, mida tavaliselt ju tegema ei lähe. Ega ju enam vabatahtlikult -20 kraadiga telki magama ei lähe. Täna on ajateenijatel üsna palju vaba aega ja neile on antud n-õ vabad käed – kes tahab, kasutab vaba aega treeninguks, kes nutitelefoni surfamiseks. Eks see ole valikute küsimus, kas teha midagi reaalselt või istuda ja pehmelt öeldes vi-riseda.

Mis Su plaanid olid ajateenistusejärgseks ajaks?

See otsustati minu eest ära. Mõned kuud enne teenistuse lõppu toimus Tapa kandis metsalaagris õnnetus. Olin oma noorsõduritega õppusel ja lahingtegevuse harjutuse käigus oli vaja heita lõhkepakett, mis aga oli defektne ja plahvatas mul käes.

Ergo peres kasvab kaks poisipõnni ja abikaasa on Liis töötab kohalikus perearstikeskuses

Mäletad sellest hetki?

Väga hästi. Kannatada said vasak käsi, rindkere, nägu ja põlv. Kui pauk käis, siis sain aru, et käsi on sisuliselt pooleks. Hoidsin teise käega randmest kinni ja surusin selle lumme, karjusin abi. Kui teised kohale jõudsid, küsisin, kui palju sõrmi läinud on ja öeldi, et kõik on alles. Sain aru, et valetavad. Mina oleksin tahtnud sel hetkel ikkagi tött teada. Eks ma tol hetkel ropendasin kõvasti. Mis seal salata, oli ikka paganama valus ka. Päev hiljem haiglas tulid ka pisarad.

Siis mind hospitaliseeriti Põhja-Tallinna regionaalhaiglasse. Enne narkoosi veel küsisin arstidelt, kui palju sõrmi alles jääb ja vastati, et kui käsi randmeni jääb, siis on hästi.

Mida Sa peale seda tundsid, kui selgus, et käel jääb puudu kolm sõrme?

Ma arvan, et läks, nagu läks. Ju oli saatuses siis nii kirjas. Tänapäeval otsitakse kogu aeg süüdlasi, aga vahel on nii, et lihtsalt asjad juhtuvad. Keegi pole süüdi. Emotsionaalselt oli ikka

raske, noor mees ja nüüd siis nii, et vasakut kätt ei saagi kasutada.

Käis selliseid mõtteidki läbi, et liiga keeruline, kuidas edasi ja lõpetaks selle elu ära. Haiglas oli kõrvalvoodis teine mees auto alla jäänud, see hakkas juba hommikul rääkima, et kuule, aita mind akna juurde. Aga harjusin suhteliselt kiiresti. Eks peab endaga midagi ju kokku leppima ja lahendused leidma, mitte pead liiva alla matma.

Kuidas toetatakse vigastatud sõjaväelasi, emotsionaalselt just?

Selle jaoks on olemas kaitseväge tugikeskus. Ka ise peab abi küsima, ega keegi ju sunniviisiliselt rääkima ei tule. Tõsi, missioonilt tulles käivad kõik väeosa arsti juurest läbi, seal selgitatakse välja, kas on midagi vaja. Kui on vaimselt raske, saab küsida nõustajat. On ka neid, kes ei küsi.

Kui mina sõrmedest ilma jäin, siis tol hetkel sain ise hakkama, mõtlesin asjad enda jaoks lõpuks läbi. Hilisemas elus olen küll käinud ja abi saanud.

Korraldatakse veterani-dele suvepäevi või saadetakse perede ja teiste kaitsevälastega spaasse või siis korraldatakse spordilaagereid. Ja kui keegi abi vajab, siis märkame ja suuname ise ta vastava spetsialisti juurde, muidugi läbi tugikeskuse.

Mis peale paranemist edasi sai?

Lõpetasin ajateenistuse vigastatud käega, pärast seda pakuti mulle tööd kaitseväes. Töötasin relvastuse osakonnas.

Enne ajateenistust töötasin kokana kahes kohas. Lootsin teenistuse lõppedes välismaale tööle minna. Peale õnnetust oli selge, et vigastatud käega enam nuga pikalt käes ei hoia. Olen vasakukäeline ja proovisin harjuda – kõiki muid asju saan teha parema käega. Kui kasutasin nuga parema käega, siis oli ikka murekohti, nimelt polnud sõrmi, millega toiduaineid kinni hoida.

Kaitseväes läksin lahingukooli, sain veeblik, tegin erinevad parameedikukursused läbi. Mõnda ega olin ka laeva peal vanemkokk-parameedik, seal saingi lõplikult aru, et selle käega ikka ei jaksa.

Nii et Sa ei olnudki selline kindlameelne sõjaväelane, see pigem juhtus?

Ei olnud, asjad lihtsalt läksid niimoodi. Võimalustest tuleb kinni haarata. Peale parameedikukursusi tegin meditsiinikoolis läbi veel erakorralise meditsiini tehnika kursused, abikaasa soovitas minna õe õppekavale, ta ise on ka meditsiiniõde. Ma esiti ei viitsinud, aga kuna ametialane suund kaitseväes tundus liikuvat meditsiini poole, siis lõpetasin ka õe eriala.

Nüüd töötan mereväe meditsiiniteenistuses ja käin ka Tallinna Kiirabis vahetusi tegemas. See hoiab vaimu terava.

Kas vigastatud käsi takistab veel midagi?

Päris kõike ei saa teha. Lapse saan süle võtta ja naist kallistada, aga üks ikka peab asju ümber õppima, see käsi on ju poolik. Tuleb leiutada süsteeme, kuidas kanüüli panna või rasket patsienti tõsta. Käeproteesid on küll olemas, aga need on pigem kosmeetilised kui praktilised. Probleeme põhjustavad ikka tegevused, mis nõuavad kahe käe kasutamist.

Mis sundis Sind ühel hetkel missioonile minema?

See tundus kuidagi loogiline jätk. Tahtsin teistsugust kogemust. Jah, risk surma saada oli seal sees, aga keegi peab seda ju tegema. Muidugi võib küsida, et sel kõigel on vere hind juures,

Sinilillekampaania „Anname au!”

• 1. aprillil algas 8. sinilillekampaania „Anname au!”, millega kutsutakse kandma sinilille märki, et tunnustada Kaitseväe ja Kaitseväe veteranide teenust.

• Alates 2014. aastast korraldab kampaaniat Eesti Vigastatud Võitlejate Ühing koostöös Naiskodukaitsega.

• Kaitseväe ja Kaitseväe veteranide on meie seas kokku üle 3000, nende hulgas on nii mehi kui ka naisi.

• Sinilillekampaania väärtustab tervisesporti ja kutsub lisaks veteranide tunnustamisele pöörama tähelepanu ka tervisele eluviisidele.

• Iga sinilille märk, mille on valmistanud SA Hea Hoog vahendusel vaimsete ja psüühiliste erivajadustega inimesed üle Eesti, on unikaalne käsitöö.

• Sinilille märki ja käepaelu saab osta ka Selveri kauplustest ja e-poodidest, Apotheka apteekidest ning e-apteegist, Apollo e-poest, R-kioskistest ja Myfitnessi spordiklubidest.

• 2021. aasta kevadel kogutakse raha, et toetada veteranide, nende lähedasi ning tervishoiu- ja spordivaldkonda laiemalt. Sinilille sümbolika müügist saadav tulu aitab Narva haiglal soetada vajalikke seadmeid, MTÜ Peaasjadel jätkata tegevust vaimse tervise edendamisel, Viljandi linnal rajada väljõusaali ning Eesti Invaspordi Liidul arendada erivajadustega inimeste sporti.

• 2014. aasta kampaania käigus koguti Sinilille rinnamärkide müügist 67 967 eurot Ida-Tallinna keskhaigla taastusravikliinikule vigastatud veteranidele vajaliku kõnniabi seadme, antigravitatsiooni tehnoloogial põhineva lintrenaažööri ostuks. Annetuste maht võimaldas kliinikul lisaks laia kasutusvõimalusega kõnniabi seadmele soetada ka teisi taastusraviseadmeid, mis on abiks kõigile kliiniku patsientidele.

• 2015. aastal suunati annetused Haapsalu Neuroloogilisele Rehabilitatsioonikeskusele vajaliku kõnniroboti ostuks. Selja- ja peaaugu kahjustuste tõttu tekkinud halvatus raviks vajaliku moodsa kõnniroboti ostuks koguti 100 235 eurot.

• 2016. aastal koguti ligi 82 000 eurot, mis suunati Eesti Vigastatud Võitlejate Ühingu veteranide ja nende lähedaste taastusravi ning spordi- ja õppetegevuse toetuseks. Lisaks toetas ühing kogutud annetustega Pärnu haigla taastusravi- ja heaolukeskust lihaskõuetreeningu seadme soetamist ja Eesti Füsioterapeutide Liidul nende eriala spetsialistide koolituste korraldamist. Veel toetas ühing MTÜ Peaasjad tegevust noorte vaimse tervise teemade kaasaegset ja avatul käsitlemisel, panustades eelkõige noorte e-nõustamise ja koolitusvõimaluste arendamisse.

• 2017. aastal koguti sinilille sümbolika müügist saadud tuluga pea 75 000 eurot, mis suunati lisaks vigastatud veteranide toetamisele Haapsalu rannapromenaadile liikumispuudega inimestele välitrenaažööri ala rajamiseks, Ida-Viru keskhaigla taastusravi osakonnale basseini pääsuks invaliidi soetamiseks ja MTÜ Peaasjad tegevuse toetamiseks.

• 2018. aastal koguti pea 70 000 eurot, millega aidati lisaks veteranide toetamisele rajada Tapa linnas välitrenaažööri ala, soetada Tartu ülikooli kliinikumile ja Rakvere haiglale taastusravi seadmeid ning toetada MTÜ Peaasjad tegevust meeste vaimse tervise edendamisel.

• 2019. aastal koguti pea 85 000 eurot. Kogutud annetustega aidati lisaks veteranide toetamisele soetada Lõuna-Eesti haiglale taastusravi seadmeid, rajada Võru linna väljõusaal, Eesti Invaspordi Liidul korraldada istevõrkpalli treeninguid ja võistlusi ning MTÜ-l Peaasjad edendada meeste ja noorte vaimset tervist.

• 2020. aastal koguti annetustena pea 50 000 eurot. Kogutud annetustega aidati lisaks veteranide toetamisele soetada Kuressaare haiglale taastusravi seadmeid, rajada Narva linna väljõusaal, Eesti Invaspordi Liidul korraldada istevõrkpalli treeninguid ja võistlusi ning MTÜ-l Peaasjad edendada meeste ja noorte vaimset tervist.

kas seda peaks üldse tegema. Võib-olla meie kohalolek seal missioonidel ei muutnudki suurt pilti, aga välispoliitiliselt tegi see Eesti nähtavaks. Tänu sellele on meil nüüd siin liitlasväed sees oma jõududega.

Eesti mehed saavad missioonidel reaalse kogemuse, kuidas sõjas asi käib. Kui meil siin peaks tulema jama, siis on oskused olemas. Kui midagi juhtub, siis ei teki peataolekut.

Ja missioonid ju muutuvad ka. Näiteks kui alguses käidi rahualve missioonidel, siis 2004. aastal kõik muutus. Siis kohtuti nii enda pihta tulistatavate kuulide, isevalmistatud lõhkekehadega kui ka enesetapu terroristidega, kes sõidavad võimalikult lähedale ja seejärel lasevad end õhku, et haavata võimalikult paljusid. See nõuab ju jällegi palju ressursi. Missioonid muutuvad ja kes on käinud, näinud asju, tulevad tagasi ning saavad koolitada teisi siin.

Aga mis Sind isiklikult ikkagi käivitas?

Missioonile minek on selline huvitav asi. Sa pead endale ikka väga selgeks tegema, kuhu ja miks lähed. Kindlasti ei tohi eesmärk olla raha. Sellise prioriteediga ei tohiks minna, kuigi see on tähtis, muidugi.

Seal õpid elu hindama, igapäevased mured on pärast kergemini ületatavad. Kui näed seda, mis seal on, siis ei ole tüli naise või ülemusega ületamatu probleem.

Mina olin esimest korda 2012. aastal Saueva peal.

Nüüd lähed neljandat korda?

Nüüd lähen suvel Aafrikasse Malisse. See on jälle teistsugune kogemus. Missioonil käiakse ka vahelduse pärast. Ikka tekib ju rutiin. Kaitseväes ei pea vahetama töökohta, võib minna missioonile ja tulla uue motivatsiooniga tagasi.

Sul on pere, kuidas nemad sellesse suhtuvad?

Mul on jah kaks last ja abikaasa. Ekstra mõistev naine, väga hea! Need asjad on meil omavahel läbi arutatud. Eks käin kõigepealt seal ära ja siis vaatame, mis ja kuidas edasi.

Sa veel noor mees, millist karjääri Sa tulevikus näed?

Kaitseväes plaanin jätkata, ei kavatse küll praegu lõpetada, aga jah, pigem meditsiini liinis. Mulle meeldib minu töö ja kui tunnen, et on vaja midagi muuta, siis ma seda ka teen. Kui küsida, kus ma ennast viie aasta pärast näen, siis vastan nii - istun maakoodus (mis on Haapsalus) terrassi peal, vaatan, kuidas lapsed ringi jooksevad ja joon naise-ga kohvi.

Sa oled surma lähedalt näinud. Kas Sa kardad surma?

Olen näinud küll, palju kordi. Ei karda. Kui see tuleb, siis tuleb. Ma lihtsalt loodan, et siis ei jää liiga palju lahtisi otsi. Seega ma arvan, et peaksime igat hetke nautima nii palju, kui on vähegi võimalik.

See suhtumine tuleb küll tööst, ma usun, aga pigem isegi tööst kiirabis. Seal ma olen kindlasti rohkem surma näinud kui tegevteenistuses.

PAKUME LAIAS VALIKUS AIAKAUPU JA AIA TEHNIKAT

Oleme avatud E-R 9.00-18.00 ja L 9.00-15.00
Asume Saue Keskuse tänav 6
www.e-garden.ee

KAARDID ENNUSTAVAD

Tel 900 1727 • 24 h
Vaata, kes ennustajatest on hetkel liinil: ennustus.ee

OÜ SINITIIVIK GRUPP

Teostame vaipade puhastust villa, sünteetiliste, kaltsu ja narmasvaipadele.
Transport uksest ukseni tasuta!
55 917 562

Teatame suure kurbusega, et lahkunud on meie kallis poeg, abikaasa, isa ja vanaisa

ALVAR KALJURAND

01.11.1956-29.03.2021

Leinavad ema Milvi, abikaasa Helen, eksabikaasa Milvi, tütre Kati, Kertu, Camilla ja Claudia ning lapselapsed

Tuul puude ladvus tasa hiigub, me vaikselt leinas langetame pea ...

Mälestame MTÜ Vanamõisa küla asutajaliiget, esimest juhatuse esimeest ja Vanamõisa ühe vanima suguvõsa esindajat

REIN MEENKOVI

MTÜ Vanamõisa küla

Avaldame sügavat kaastunnet Jürile, Andresele, Arvole ja Aivarile peredega kalli ema, abikaasa, ämma

REET TARJA

surma puhul.

Jaak, Janne, Venda, Sirje.

Sügav kaastunne ARVO TARJALE perega armsa ema

REET TARJA

kaotuse puhul.

Saue Linna Invaühing.

Mälestame kallist

REET TARJAT

Südamlik kaastunne lahkunud perekonnale.

Küllil perega

Sügava kurbusega teatame, et on lahkunud meie kallis abikaasa, ema, vanaema, ämm

REET TARJA

29.06.1945 - 20.03.2021

Perekond

Avaldame kaastunnet omastele.

REIN MEENKOV

Peep perega

Endist töökaaslast

ÕIE PALSNER I

mälestavad Maire, Ants, Marek, Anne, Tiit ja Kadi.

Avaldame kaastunnet lahkunu omastele.

Südamlik kaastunne lähedastele

HILLE NORMATOVA

kaotuse puhul

Silvi ja Elle

Vaikus ja rahu on Sinuga Hea mälestus jääb meiega.

HILLE NORMATOVA

Mälestame kauaaegset kaastöötajat. Siiras kaastunne lähedastele.

Töökaaslased AS'st Santa Maria

KUULUTUSED

TEENUS

SAUE LOOMAKLIINIK. Avatud E-R 15.00-19.00. L, P suletud. Telefon 6003382, info@sauekliinik.ee. Vältimaks asjatut ootamist, palume kliiniku telefonil aeg ette registreerida! Koduviisidid.

Kogenud puuhooldajad teostavad ohtlike puude raiet ja puude hooldusloikust. Teostame puude tervisliku seisundi hindamist. SOODSAD HINNAD. Telefon 5220321, www.arbormen.ee.

Üldehitus, katuse-, fassaadi- ja viimistlustööd. Majade, kõrvalhoonete ehitamine täislahendus- tega. 53 529 476 mehitus@gmail.com

Korstnapühkimisteenus. Tel. 53330556. Korstna- hooldus.ee

Korstnapühkija ja pottsepa teenused; ohtlike puude/okste langetamine; viljapuude loikamine; lume koristamine; heki loikus ja pügamine. Tel. +372 5348 7318, e-post igor@inkteenused.ee

Fekaalivedu ja kogumiskaevude tühjendus! Helis- ta ja küsi pakkumist tel 53 468 430.

Puude hooldus ja raie, hekkide ja viljapuude hool- dus, istutamine jt arboristitööd. Haljastusalane konsultatsioon. Kutsetunnistusega arborist. 56 999 884, laur@puujuuksur.ee

Kivikorstnate ehitamine 51 88889

Korterite ja eramute remont, renorveerimine ja ehitus. Kontakt: 56623584, evehitus@gmail.com

Kui soovid kevadkoristuseks konteinerit, siis he- lista 56 479 407.

Lõikan hekki, saetööd aias. Tel. 55547291

EHITUS PUUSEPP pakub remonditeenust ja üldehi- tuse imelisi lahendusi, samas ka mööbli paigal- dust ja remonti. Kurda muret: 55949781 Andre

VANARAU TASUTA ÄRAVEDU: plekk, torud, vink- lid, postid, aiavõrk, pesumasinad, pliivid, vannid, tünnid, tööriistad, mootorid, akud, autoosad jne. Külmikud, telerid - äravedu al 10€. Tel.55505017

Plaatimistööd. Vannitubade remont, santeh. tööd. Saunade ehitus. 57861836

Tänavakivide paigaldus, puit- ja võrkaedade ehi- tus, haljastustööd, prügiveu, teostame kõiki lammutustööd, terrasside ehitus. Tel 56081124, email: eleanor31@online.ee

Teostame muruniitmis-, trimmerdamis-, ja võsa- loikamisteenust eraisikutele, KÜ-dele ja firmade- le. Hinnad soodsad. Tel 53 33 55 44, fmhaldus@ gmail.com

Pakun muruniitmis- ja trimmerdamise teenus ko- duaedades, ühistute ja äriühingute ümbruses. He- lista ja küsi lisa - 5399 3595

MÜÜK/OST

Müüa lõhutud küttepuid kohaletoomisega lepp, sanglepp, kask, metsakuiv okaspuu, kuiv lepp.. Hinnad soodsad. Küsi hinda? Tel. 5099598, pak- halupuu@gmail.com, www.pakhalupuu.ee

Sõidukite kokkuost (auto, buss, veok, haagis, teh- nika). Tel 55678016

Ostan kasutult seisma jäänud või kiirmüügihinna- ga sõidukeid. Toimivaid, avariilisi, riketega, arvelt

maas, vanu ja lihtsalt kasutult seisvaid. Koha peal kiire vormistamine ja tehing. Pakkumisi ootan sei- seauto@gmail.com või 56188671 Järgi tuln puk- siiriga ja tasun sularahas. Vormistan ja arvelt maha võtan ise. Vaata lisaks www.seiseauto.ee

Kuiv okaspuu al 55 €/rm, kuiv kask al 62 €/rm, kuiv haab al 50 €/rm, toores kask al 52€ / rm, toores lepp al 42 €/rm, toores haab al 40 €/rm. Pikkus 30, 40, 50 cm. Tel 516 4278

Ostan kokku autosid. Sobivad igas seisukorras. Autode arvelt kustutamine. Järgi tulemine puksi- riga. Telefon 53451955, e-mail autosober@gmail. com. Kuulutus ei aegu.

Müüa saepuru kottides (0,8 m3), hind 25 €. Pakume ka transporti, hind kokkuleppel. Tel 566 80 222.

Ehitusoutlet Harjumaal Kose alevikus pakub im- mutatud poste, puitu (terrassilaud, Siberi lehis, hõvelmaterjal), soojustust (villa ja Kingspan PIR-i), aiakaupu (varjualuseid, lehtlaid, kuure, aiamaoõblit jpm). Pakume ka transporti. Lisainfo: www.ehitusoutlet.ee ja telefon 5656 0096.

Metsaküla Piim AS müüb sõnnikut. Hind 6,00 eu- rot/tonn + käibemaks 20%. Kohalevedu tellimisel. Tellimine: 6049826, 56483533

KÜTTEPUUD. Müüa küttepuid pikkusega 30-60 cm. Toores segalehtpuu alates 43 €/rm. Toores sanglepp alates 46 €/rm. Toores kask alates 53 €/ rm. Kuiv segalehtpuu alates 55 €/rm. 30 cm kuiv lehtpuu 40L võrgus 3 € ja 50 cm kuiv ahjupuu 40L võrgus 3 €. Tel. 5042707

Müüa SÖNNIKUT, mulda, liiva, killustikku. T. 56971079

KINNISVARA

OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 50 45 215, 51 45 215, info@est-land.ee

Ostan kinnistut eramaja või paarismaja ehituseks, pakkuda võib nii Saue kui Saku vallas. Portaalse kuulutustega kursis. 56212231

Ostan garaazi. tauno.omanik@mail.ee.

TÖÖ

Pakkuda tööd ekskavaatorijuhile. Tööpiirkond Tallinn, Harjumaa. Töö on sobilik ka pensionäridele. Täpsem info 5252489

Handler OÜ Keila lähistel pakub tööd elektrikilpi- de montööridele. Vajalik hea tehniline taip, vara- sem kogemus kilpide monteeringuna ja tehniliste jooniste lugemise oskus. Info ja kandideerimine: 53586353, reelika@handler.ee

TAMMETARE BISTROO otsib oma tiimi: kokka, kellel on kirk toiduvalmistamise vastu, motiveeritud pag- gar-kondiitrit ja suve hooajaks grillmeisterit. Asume Padisel, Lääne-Harju vallas. Huvi korral võta ühen- dust +372 5032 829 või tammetare@peracto.ee

MUU

Hea käsitöötajaja, tule Rubentirts lõngapoodi. Saadaval looduslikud meriino, alpaka ning puu- villased lõngad. Asume Keilas, Kruusa 21-13 (ette- helistamisega 56 819 530, Evelyn). E-pood: www. rubentirts.ee. Tere tulemast!

Näostustades elu

KÕIK MATUSETEENUSED KEILAS

Eesti soodsaim tuhastusmatus, kabel, peielauad, ööpäevaringne lahkunu transport

Memoris
Krematoorium ja matusebüroo

Keila Pargi 30 • TASUTA LÜHINUMBER 16200 • www.memoris.ee

LAAGRI LOOMAKLIINIK

ASUME LAAGRIS VAE 2/1

TEL. 5507267
WWW.LAAGRILOOMAKLIINIK.EE

3. juuli 2021
www.facebook.com/groups/laagrikohvikutepaev/

Laagri KOHVIKUTEPAEV
★ Elus on külalisi ★

2 MEETRIT

Tule ava maailma parim ühepäevakohvik. Või kata oma elutoas lõunasöögilaud kümnele. Või küpseta järgmise-hommiku-pannkooke.

Sest kohvik on kohvik on kohvik...
aga võib olla ka vabalt valitud formaadis kõhutäitele ja meeoleule keskenduv häppening. Kuidas kujutusvõime lubab.

Meie aitame Sind taustal

- Anname rahasüsti esinejate jaoks
- Korjame kokku peojärgse prügi
- Teeme reklaami maa all ja maa peal
- Paneme käima tuuribussi kõikidesse kohvikutesse
- Organiseerime välivetsud
- Korraldame vajalikud koollitused kohvikupidajatele
- Kutsume Su õhtul kontserdile ja tänuveinile
- Hoiame kätt (ja taset ja pinget...)

Pane end kirja 31. maini:
laagri@sauekultuur.ee

Viimistlus ja Ehitus OÜ

Teie soovid, tehtud meie kätega!

KÜSI PAKKUMIST!
5307 2076
info@viimistlusehitus.ee

Hoonete renoveerimine, juurdeehitused. Pööningu-, katuse-, fassaadi-, vundamendi soojustamine ja renoveerimine.

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

14. MAI ALATES 10.00
TURBA KULTUURIMAJAS

Ettereg. tel. 5323 2454
* kuivasilmatest
* silmarõhu mõõtmine
* optilised päikeseprillid

Silmade kontroll 15€, prillistjale TASUTA

TALLINNA KREMATOORIUM

PAKUME KÕIKI MATUSETEENUSEID HAUA-, URNI- JA TUHASTAMISMATUSED MATUSE VORMISTAMISE VÕIMALUS INTERNETIS KORRALDAME MATUSEID ÜLE EESTI ÖÖPÄEVARINGNE TRANSPORT KAKS KABELIT

www.krematoorium.ee
telefon 623 8808 (24h)
Pärnamäe tee 36
Tallinn

TALLINNA KREMATOORIUM

AKNAKATE
www.aknakate.ee

Sinu müügiesindaja Saue vallas

Kadri Laur
+372 566 33 484
kadri@aknakate.ee

Tekstiilkardinad
Rulood
Voldikkardinad
Terrassimarksiid

HEAD HINNAD APRILLIKUUS

Saue Kaubakeskus
Kpl. Turba
Kpl. Nissi

Pakkumised kehtivad kuni kaupa jätkub*

Nivea šampoon
meestele Strong Power
250ml-3.30
2.50 -24%
10.00/LRegina Super Clean
majap. paber3.25
2.45 -24%Valio kohupiimakreemid
150g
-metsmaasika
-šok. tükkidega
-kakao-šok. pallidega0.79
0.59 -25%
3.93/kgTordipulber Juubeli
450g Vilma1.79
1.19 -33%
2.64/kgSeapraad klassikaline
Rakvere-4.99
3.90 /kg -22%Peremehe leib 600g
Eesti Pagar**0.98** 1.63/kg

UUS!

Ja lisaks palju teisi häid pakkumisi kauplustes kohapeal!

www.keilaty.ee

Haapsalu mnt 57b, Keila

TEHNIKAKESKUS.EE
müük • hooldus • remont • rent

**AIA- JA
METSATEHNIKA**

Husqvarna Cub Cadet
STIHL ECHO
JOHN DEERE STIGA

Tel 51 900 402 Keila kauplus
www.tehnikakeskus.ee

TREPID KORDA!

TREPIPLAATIDE
valmistamine, transport, paigaldus,
vanade plaatide eemaldamine.
Lisaks lillekastid ja aiamöbel.

KIILIBETON OÜ

5247173 info@kiilibetoon.ee KIILIBETON.EE

**VALI
STABIILSUS**

SÕPRUS

ARENG

Tule meile tööle Saue supermarketi Rimsse!

Ootame peagi avatavasse **Saue supermarketi Rimsse** töötajaid. Koos leiame sobiva töögraafiku ja moodustame suurepärase meeskonnal!

Tööle on oodatud:

- teenindaja (kassa ja saal)
- puhastusteenindaja
- kokk/pagar

Eelnev töökogemus teenindusvaldkonnas pole vajalik, õpetame kõik tööks vajalikud oskused kaupluses. Lisainfo saamiseks võta julgelt ühendust kaupluse juhatajaga – telefon: **+372 5553 7487**, e-post: **Liselle.Laats@rimibaltic.com**.

Vaata lähemalt:
www.rimi.ee/too-rimisSINU VALIKUID
VÄÄRTUSTADES

Kodu soodsalt soojaks!

LEPP alates 45 €/ruum

PELLET alates 190 €/alus

PUITBRIKETT alates 125 €/alus

6 000 136
52 000 93

Puu24.ee

- Pellet
- Puitbrikett
- Lahtine küttepuid
- Konteineris küttepuid
- Võrkkotis küttepuid
- Korstnapühkija

Alusel kaubad (brikett, pellet, konteiner ja võrkkott) toome kliendile ratastõukiga koduhoovi sisse.

Konteinerveokiga okste kokkuvedu
Okste ja puidu vastuvõtt
Männikul Karjääri teel

Põldude, põlluservade ja kraavide
puhastamine võsagiljotiiniga

SLGenergySLG Energy OÜ • info@slgenergy.ee
Tel +372 522 8844 • www.slgenergy.ee

UUS KEVADINE VALIK

RÕÕMU KAUBAMAJA

Naiste kleit
M.X.O

44.95

Naiste kleit
Hansmark

52.95

Naiste pluus Only

12.95

Naiste jope Blue Flame
kahepoolne

89.95

Naiste hübridjakk Umbro

59.95

Naiste vihmajope Rukka

82.95

Meeste jope Crossfield

76.95

Meeste polosärk
Blue Seven

29.95

Meeste komplekt
Umbro

69.95

Meeste T-särk
Tom Tailor

15.99

Laste kleit Blue Seven

9.95

Laste komplekt
Mayoral

35.95

Laste polosärk
Mayoral

22.95

Laste softshell jope
Outburst

39.95

Naiste kingad
Wortmann

59.90

Naiste jalatsid
Loretta Vitale

49.90

Naiste Jalatsid
Marco Tozzi

49.90

Meeste kingad Rieker

79.90

Meeste jalatsid Levi's

49.90

Poiste tennisid
Happy Be

19.90

Ja lisaks palju teisi pakkumisi!

www.keilaty.ee

avatud 9-22

Haapsalu mnt 57b, Keila